

ERDÉLYI LEHETŐSÉGEK

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
MARIA 1., Disztér 2. tp. Budapest.

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTENY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 600, félre 300, negyedévre 225, egy hónap 70 lejt.
Magyarországon: Egész évre 90 P. félre 45 P. negyedévre 35 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Maniu új pártot akar szervezni

Régi pártja engeszteli. — Nagyjelentőségű politikai események várhatók Szovátáról

Bukarest. Saját tud. Hivatalos körök igyekeztek cáfolni Maniu lemondásának híreit. Ezek a körök ugyan beismerik, hogy bár Maniu valóban duzzog, sőt haragszik, de lemondásra — szerintük — nem került a sor.

Ezzel szemben a Curentul a következőket állapítja meg:

Maniu tényleg lemondott

és pedig nemcsak a pártelnökségről, hanem a párttagságról is. Lemondó levelét azonban nem Vajdához intézte, mint ahogy az első jelentések tudósítottak, hanem Popvici igazságügyi miniszterhez, ami nemcsak a Vajda és Maniu közötti nézeteltérés komolyságának a jele, hanem annak is, hogy Maniu ezáltal nem fogja megváltoztatni elhatározását. Popovici Mihály már egy héttel ezelőtt megkapta Maniu levelét, amelynek vétele után azonnal felhívta telefonon a most Szovátán tartózkodó Maniut és igyekezett őt elhatározásának megmáskosítására bírni. Maniu azonban hajthatatlan maradt.

A levélben Maniu bejelenti, hogy lemond és pedig ezáltal visszavonhatatlanul, mert konfliktusba keveredett a nemzeti-paraszt-párttal

s le kell vonnia ennek a következményeit.

A volt miniszterelnök felemlíti azután levelében, hogy a nyáron, amikor vállalta a kormányalakítást, csak barátainak unszolására szánta el magát és azért, mert akkor megirték neki, hogy a párt habozás nélkül, mindenben követni fogja őt. De rövidesen látnia kellett, hogy csalódott. Mikor januárban kénytelen volt lemondani, a párt nem volt hajlandó ellenzékbe követni őt. Midőn Vajda megalakította a kormányát, megállapodtak abban, hogy a kormány a pártvezetőség és a pártelnök által megjelölt politikai irányban fog haladni. Ez azonban nem történt meg.

Amikor külföldről visszatérve, nem, mint pártelnök, hanem, mint egyszerű tag kérte, hogy hallgassák meg a véleményét, a Vajda-kormány egyik-másik törvényjavaslatáról — megtagadták tőle ezt. Minthogy ezek után csak fiktív elnöke lehetne annak a politikai pártnak, amely új horizontok felé halad, nem maradhat meg sem elnöknek, sem tagnak többé.

Ez állítólag a levél tartalma. A lapok szerint Maniu ezzel új politikai tevékenység terére lép.

Többhónapos visszavonultsága alatt kidolgozta egy új politikai pártnak a vezérelveit és minden

jel arra mutat, hogy Maniu, a nemzeti-parasztpárt régi összetételének robbantásával új alakulatot kíván szervezni,

amelynek zömét megmaradt erdélyi hívei képeznek, de amelyben nagy szerep jutna Maniu okiráltságú híveinek is.

Mielőtt azonban idáig jutnának a dolgok, még újabb kísérletek fognak történni Maniu kiengesztelésére.

Mihalache és Popovici csütörtök este Szovátára utaznak s követni fogják őket más politikusok is. Ezek között azonban lesznek olyanok is, akik már Maniu új politikai tájékozódása ügyében kívánnak tárgyalni. Így Lupu is elutazik Szovátára, aztán egy Jonel Pop és Aurel Socol által rendezendő vadászat ürügye alatt egészen széleskörű politikai tanácskozások lesznek Szovátán, amelyen még liberális politikusok is meg fognak jelenni, köztük például Costinescu.

Politikai körökben azonban nem sok jövőt jósolnak sem a kiengesztelési kísérleteknek, sem pedig az új politikai párt alakítására irányuló akciónak. A nemzeti-parasztpárt mindenáron kormányon akar maradni s ha lemondana a hatalomról, ezt tisztán a Maniu személye iránt való tiszteletből tenné. Ezt azonban nem lehet feltételezni. Jellemző erre a kormány egy tagjának a nyilatkozata, amely így szól:

— A nemzeti-parasztpárt nem áldozhatja fel magát egyetlen ember felfogásának, bármilyen jelentős legyen is az az ember és a felfogása.

A közeli napok fejleményeitől nagy politikai eseményeket várnak. Bizonyos, hogy most minden szem Szovátára fordult, ahová mindenfelől seregestül érkeznek nap-nap mellett nemzeti-parasztpárti és más politikusok.

A temesvári német konzulátus cáfolata a németországi hírekről

Temesvár. A német konzulátus a következő nyilatkozatot adta ki: „A határozott hivatalos cáfolatok és hivatott zsidó tényezők számos ellennyilatkozata dacára a valótlannal és rágalmasz szörnyhirpropaganda még nem szűnt meg teljesen. Mivel sajnos, legutóbb a helyi sajtóban is teret találtak az ilyen hírek, a német konzulátus megállapítja, hogy a zsidókkal és politikai ellenfelekkel szemben elkövetett üldözésekről, szörnyettekről, kínzásokról és hasonlókra szóló hírek *célzatos kitalálások*. Tulajdonképp azt a célt követik, hogy a német népet és a német kormányt a külföldön diszkreditálják, amikor politikai célok mellett gazdaságiakat is követnek.”

Allamtalan nemzet

(S.) Szinte naponként hallunk mostanában sajtóhangokat, amelyek az erdélyi németiség körében terjedő nemzeti szocialista mozgalommal foglalkoznak. Helyesebben azzal a ténnyel, hogy az erdélyi szácsok s újabban a bányászati svábok is mind nagyobb mértékben vallják magukat e sajátosan német, sőt nagy-német mozgalom híveinek.

Akár a túlzó román nacionalizmusnak a táborából emelkednek ezek a hangok, akár pedig a zsidóság köréből, teljesen megegyeznek annak a szigorúságnak és hevesességnek a dolgában, amellyel az erdélyi németeknek ezt a magatartását megítélik. Bár nyilván különböző indokokból, de mind a két oldalról sürgős és erélyes hatósági közbelépést követelnek.

A román nacionalizmus azért, mert túrhetetlennek találja, hogy idevaló kisebbségnek más államot alkotó néppel politikai, vagy érzelmi közössége legyen s ez a nyilvánosság előtt szervezetekben, alakulatokban kifejezést is találhasson.

Zsidó oldalról pedig nem győzik elégszer hangsúlyozni a kormány s hatóság felé a hitleri program revíziós törekvéseit, azzal a félreismertetlen céllal, hogy ezen az úton sikerül a leghamarább kormánytilalmakat és hatósági közbelépéseket elérni ennek a mozgalomnak az elfojtására, amelyben ez a más ügyekben, főként azonban mások ügyeiben annyira megértő tábor nem akar és nem tud egyebet, mint antiszemitizmust látni. Ez alól a magyarul és németül író zsidó sajtó sem alkot kivételt s egészen groteszkül hangzik, amikor ezek az orgánumok ugyanabban a lap-számban, olykor ugyanabban a cikkben is az erdélyi németektől úgy is számon kérik az ő hitlerizmusukat, mint a kisebbségi — szolidaritás sérelmét.

Mi azonban már régen hozzászórtunk hasonló groteszk jelenségekhez. Ilyenekkel lépés-nyomon találkozunk a magyar kisebbségi életben is, amikor az másoknak az érdekeit csak a legtávolabbról is érinti. Nem is az a célunk ezzel az írással, hogy ezen s az ezekhez hasonlókon csodálkozzunk.

A mi számunkra ez a kérdés (egészen függetlenül attól, hogy mi a nemzeti szocializmus) — nagy, talán a legnagyobb elvi kérdésnek a felvetődését jelenti, ami kisebbségi népeknek az életében csak felmerülhet. Ez a szenvedélyes és sokszorosan elfogult vita annak a nagy problémának a hirtelen előtérbe kerülését s éles megvilágítását jelenti, hogy az emberi művelődésnek, a polgári öntudatnak a mai színvonalán lehet-e, szabad-e milliós néptöredékektől elvitatni a maguk közösségi életének az öncélúságát és önállóságát? Ujra elénk kerül a probléma, még pedig a konkrét eset egész közvetlenségével, hogy miféle szabadság és egyenlőség az, amelyben egész népeknek és kulturáknak tilos a maguk egyéni útjukon járni? És újra ráeszmélünk arra a lelki és jogi szolgálásra, amelybe az új európai rend gyógyíthatatlan tökéletlenségei a kisebbségekké deklasszált népeket taszították.

Ez a mi elmékedésünk teljesen független attól, hogy a nemzeti szocializmus kérdése adja most az aktualitást hozzá. Annyira független, hogy készek vagyunk megérteni —

zsidó szempontból nézve a kérdést — azt a bojkott-mozgalmat is, amellyel a romániai zsidóság érzelmi, faji, nemzeti közösségből és a mindezekből összetevődő szolidaritásból más, idegen államok zsidó polgárainak igyekszik a segítségére sietni. Hiszen a zsidóknak ez a minden figyelmet megérdemlő felvonulása pontosan ugyanazokból a mélyenfekvő lelki rétegekből fakad, ahonnan a szászok és svábok közösség-érzése a birodalom németségével. A zsidók csupán abban az egyben különböznek, hogy mozgalmuk iránya csupán negatív, tagadó, ellenkezésben kimerülő, míg a nemzeti szocializmus előretörő, új utakat kereső mozgalom, amelyben a gyűlöletnek, az elkülönülésnek a mikrobái együtt nyűzsögnek az alkotásnak, a teremtő gondolatoknak a csiráival s a probléma — elsősorban éppen a német népnek a problémája az, — hogy a két közül melyik lesz a győztes?

Feltehetően tehát a kérdést, hogy miért is kell hát rendőrért kiáltani, revíziós cimboraság miatt denunciót az erdélyi németség? Miért kell államveszélyesség gyanúját kelteni az emberiség mai kultúrshinonájának egyik jelensége ellen, amit a népek s nemzetek lelki, vagy szellemi életének lehet nevezni s ami csodálatos egységet alkot akkor is, ha országok, egész jogrendszerek választják el egymástól a nagy népiegységnek egyes részeit. Ma már ez az egység, a népeknek a határokon felülálló nemzeti és szellemi egysége egyre világosabban látható törvényszerűséggé kezd válni. Ennek a törvényszerűségnek a tüneteit pedig legkevésbé azoknak célszerű támadni és kipellengérezni, akik a múltban is éltek az előnyeivel és jogaival s a jövőben is élni fognak azokkal.

Ez a határokon felülálló nemzeti egység, amelyről ma az erdélyi németek nemzeti-szocialista visszhangja rendkívül érdekes és figyelemreméltó tanúságot tesz, még akkor is haladást, fejlődést jelent, ha a nemzeti-szocializmusról kiderülne, hogy tényleg az a barbár, emberevő mozgolódás, aminek az erdélyi zsidó sajtó állítja s valóban nem egyéb, mint a gorillák lázadása a homo sapiens ellen, amint azt a minap egy magyarnyelvű zsidólap írta. (17 millió szavazati joggal felruházott német gorillának a lázadása 600.000 zsidóvallású homo sapiens ellen...)

Nyilvánvaló ugyanis, hogy ma a közös kul-

tura, a közös történelmi múlt, a világnézetnek a közös elemei szolgáltatják azokat az alapokat, amelyek az embernek a magasabb társaslénye, a cselekvésre, gondolkodásra, érzelmeire alkalmas magasabb összetétele — a nemzet felépül. S nem az országok határai, amelyek nem jelentenek egyebet, mint a katonai sikernek és gazdasági erőnek grafikonját — a történelmi eseményeknek egy adott pillanatában.

Az emberiségnek pedig egyik legnagyobb problémája ma éppen az, hogy a nemzetnek ezt a kialakuló új fogalmát, hogyan tudja összhangba hozni, azokkal a szükségességekkel, amelyeket ezidőszereint csak állami keret és apparátus tud kielégíteni.

Fantasztikus terv egy keleti négyhatalmi blokk megalakítására

— Károly király már vissza is utasította az ajánlatot —

Bukarest. Saját tud. Párizsi magánjelentés szerint a La Liberte érdekes értesülést közöl Olaszország állítólagos szándékáról, amellyel Romániát és Lengyelországot meg akarná nyerni magának. A hirt cefolják illetékes helyeken, de azért jellemző. Eszerint a bukaresti olasz követ megbízást kapott, hogy pendítse meg egy keleti hatalmi blokk létesítésének gondolatát.

E blokkba Lengyelország, Románia, Magyarország, Ausztria és Bulgária vonódnának be.

Bulgária lemondana dobrudzsai igényeiről s Macedóniát kapná meg.

Magyarország mondjon le Erdélyről és a román Bánságról, de megkapja a jugoszláv Bánságot és a Bácskát.

Dalmácia Olaszországhoz lesz, Lengyelország pedig Szlavóniában kapna új korridort, Magyarországon való átjárással.

A La Liberte azt is tudja, hogy Károly király visszautasította ezt az ajánlatot.

Siralmasan elakadt a leszerelési konferencia

Senkisémet jelentkezett az angol egyezménytervezet megvitatására

Genfben jelentik: A leszerelési értekezlet főbizottsága megkezdte az angol egyezménytervezet tárgyalását. Norman Davis amerikai delegátus kijelentette, hogy az Egyesült Államoknak nincs módjában az angol tervezetben javasolt konzultatív egyezmény kérdésében állást foglalni, ezért azt javasolja, hogy a biztonsági helyzetről szóló tanácskozásokat egyelőre szakítsák félbe.

Henderson elnök ezután megállapítja, hogy a bizottság a javaslat ellenére is tovább folytatja a vitát. Kérte a delegátusokat, foglaljanak állást a konzultatív egyezmény tekintetében. Henderson felhívására senki sem jelentkezett, mire Henderson izgatott hangon bejelentette, hogy az ülést csütörtökig elnapolja.

Genfi körökben híre terjedt, hogy a csütörtökre jelzett ülést össze sem hívják.

Katherine Mansfield:

A légy

— Milyen barátságos itt, — mondotta élesen az öreg Woodfield és fürkészve nézett utódja arcába, aki az igazgatói íróasztalnál ült. Ezzel befejezte mondókáját, már éppen eleget beszélt. Nem akart még elmenni. Tíz éve, mióta visszavonult hivatalából, felesége és leányai odahaza zár alatt tartották. Csak kedden kapott kimenőt. Ilyenkor szépen felöltözött és női családtagjai megengedték, hogy bemerjen a városba. Hogy mit csinált ott? Felesége és leányai el sem tudták képzelni. Biztosan csak bosszúságot a barátainak, gondolták.

Most ott ült a kényelmes igazgatói irodában és irigyen bámulta barátját, aki az ő volt hivatali székében ül már tíz éve. Kövér, piros, öt évvel öregebb és mégis tetőtől-talpig egészséges ember. Vágyakozva és csodálkozva ismételte az öreg:

— Szavamra mondom, nagyon barátságos itt.

— Igen, elég kényelmes, — egyezett bele az igazgató és felhasította a Pénzügyi Újság címszalagját. Büszke volt szobájára. Szerette, ha csodálják. Különösen, ha elődje, az öreg Woodfield a csodálója.

— Uj szőnyeg, — mutatott az öreg a fényes, piros perzsára.

— Uj butorok, — bólintott a faragott könyvszekrény és a csavartábu asztal felé.

— Villanyfűtés! — vette észre az átlátszó,

lágyan izzó, rézkeretű villanykályhát. Nem keltette fel azonban Woodfield figyelmét a feketekeretes fénykép az asztal felett. Nem volt új. Már hat éve ott áll. Komoly tekintetű, egyenruhás fiatal fiút ábrázol.

— Valamit akartam még mondani, — nézett zavartan körül az öreg Woodfield. — Az eszemben volt, amikor idejöttem. Ejnye! Mi is volt az? Ugy erőltette emlékezetét, hogy a keze is reszketett bele. Arcát piros foltok lepték el.

— Szegény öreg fickó, ez is a végét járja, — gondolta magában az igazgató. Feléje kacintott tréfásan:

— Én megmondom mi: van nekem egy kis orvosságom. Jót fog tenni, mielőtt kimegy a hidegre. Finom dolog.

Óraláncáról levett kis kulccsal kinyitotta fiókját és sötét, szegletes üveget húzott elő.

— Ez az orvosság. Egyenesen a windsori kastély pincéjéből való.

Az öreg szája táva maradt a csodálkozástól:

— Wisky ez, ugye? — kérdezte bátoritanul. Az igazgató megmutatta a címkét. Wisky volt.

— Tudja, — mondta Woodfield halkán — nekem odahaza ehhez nem szabad hozzányulnom! — hangja megremegett, mintha sírni akarna.

— Jobban tudjuk ezt mi, mint az asszonyok, — kiáltott fel az igazgató. Gyorsan töltött egy-egy ujjnyit a poharakba és egyiket odanyújtotta:

— Igya ki! — mondta. — Személyesen ne ehhez egy csepp vizet is tölteni, — és fel-

hajította. Sietve megtörülte bajuszát. Félszemmel az öregre nézett. Az nagyot nyelt. Pillanatnyi csend.

— Ez jó volt, — jegyezte meg csendesén. Femelegítette az ital. Beszívárgott hideg, öreg agyába.

— Meg van már! — emelkedett fel. — Gondolom, érdekl. Leányaim a múlt héten Belgiumban meglátogatták szegény Reggie sírját és az ön fia sírját is látták.

Elhallgatott, de az igazgató nem válaszolt. Csak szeme rebbenésén látszott, hogy hallotta, amit Woodfield mondott.

— El voltak ragadtatva a leányok, hogy milyen rendben van a sír, — sipolta tovább az öreg hang. — Szépen utánanéznék. Nem lehetne szebb idehaza se. Ön látta már?

— Nem. Nem...

— Pedig gyönyörű az a temető. Virág nyílik minden síron és szép széles utak vannak. — Hallatszot hangján, hogy mennyire szereti a széles utat.

Szünet állott be. Egyszerre az öreg csodálatosan jókedvű lett:

— Tudja mennyit fizettek a leányok a vendéglőben egy kis üveg lekvárért? Tíz frankot! Hát nem rablás? Egész kicsi üveg! De Gertrud megleckézettette a gaz vendéglőt, — kacagta rekedten. — Elhozta magával az üveget. Nagyon is helyes volt. Mit nyereszkedjenek az érzéseim!

— Nagyon helyes, — ismételte gőpiesen az igazgató, de nem is tudta, mire mondja.

Woodfield az ajtó felé indult. Az igazgató kikísérte. Betette utána az ajtót, aztán jó ideig úgy állt a szoba közepén. A semmibe

Amerika és Anglia kormányfői a nyersanyag drágításával akarnak segíteni a világon

— MacDonald érdekes nyilatkozata —

Washingtonból jelentik: Roosevelt és MacDonald közös nyilatkozatban foglalják össze, hogy a világ gazdasági szanalásának a módzatait miben látják.

A nyilatkozat szerint a nyersanyag árának emelkedése a világgazdaság talpraállításának legfontosabb előfeltétele. Közös gazdasági és pénzügyi akció indítandó. El kell törölni a kereskedelmi korlátozásokat. Ki kell bővíteni a központi bankok hitelét. Végül: nemzetközi aranystandard állítandó vissza.

Mint már jelentettük, MacDonald szerdán délben elutazott Newyorkba. Az állomáson rövid nyilatkozatot tett az újságírók előtt. Kijelentette, hogy Roosevelttel folytatott megbeszélései sokkal többet eredményeztek, mint amennyit a múlt héten lehetségesnek tartott.

— Bár semmiben sem állapodtunk meg, — mondotta többek között — és semmit sem írtam alá, mégis igen sokat végeztünk. Megértettük egymás álláspontját. És ez nemzetközi politikai viszonylatban igen sokat jelent. Azal a szilárd elhatározással váltunk el, hogy megegyezünk. Ami erkölcsi kötelesség is.

Londonból jelentik: Washingtoni jelentések szerint Roosevelt a kongresszustól felhatalmazást fog kérni, hogy Angliának és Francia-

országnak moratóriumot adjon a háborús adósságok megfizetésére. A legközelebbi esedékeségi idő június 15-én lesz. Ettől kezdve a világgazdasági értekezelt befejezéséig fog tartani a moratórium.

Japán és Oroszország között kitörőben van a háború

Mindkét ország nagyszabású csapatösszevonásokat visz végbe a mandzsuri határon. Japán és Kína között kész a békeszerződés

Tokióból jelentik: A lapok közlik a japán főkonzulátus nyilatkozatát, amely szerint a japánok szükség esetén fegyverrel is megakadályozzák az oroszoknak Mandzsuriába való bevonulását.

Orosz részről szintén felhangzott a nyilatkozat, hogy a Szovjet, ha kell, fegyveres erővel is biztosítani fogja mandzsuri érdekeit.

A helyzet ilyenformán erősen kiéleződött. Tartani lehet attól, hogy a két

Washingtonból jelentik: A szenátus izgalmas vita után megszavazta az inflációs javaslatot, amely felhatalmazza Roosewelt elnököt arany és ezüstérmek verésére.

Vita során Reed szenátor kijelentette, hogy Chamberlain angol kincstári kancellár valutapolitikája arra mutat, hogy Anglia valutaháborúra fegyverkezik. Anglia és az Egyesült Államok között küszöbön áll a valutapárbaj. Ha London és Washington között nem állapodnak meg a valutastabilizáció tekintetében, olyan gazdasági háború következik, amely példátlanul áll a világtörténelemben.

nagy birodalom között rövidesen összeütkezésre kerül sor.

Londonból jelentik: A kínai hadügyminiszter külföldi laptudósítók előtt nyilatkozott az orosz-japán feszültségről. Kijelentése szerint a helyzet annyira komoly, hogy minden pillanatban számolni lehet a fegyveres összecsapással. A japánok egy hadosztály katonaságot és nagymennyiségű löszert koncentráltak Észak-Mandzsuriában. Az oroszok pedig Progranicsnaja, Kabarovszk és Wladivosztk környékén 12 hadosztályt és 300 repülőgépet vontak össze.

Londonból jelentik: A Daily Express azt a szenzációs hírt közli, hogy rövid időn belül létrejön a béke a kínaiak és japánok között. A békeszerződés feltételei a következők:

1. A kínai kormány elismeri Mandzsuria önállóságát.
2. Kína és Mandzsuria közötti határ a nagy-fal lesz, amelynek mindkét oldalán 190 kilométer széles semleges zónát létesítenek.
3. A kínai banditákat és irreguláris csapatokat leszerelik.
4. Kína kereskedelmi szerződést köt Mandzsuriával.
5. Szükség esetén Japán megvédi a északkínai kikötőt.

A hír szerint erre a gyors békekötésre azért van szükség, hogy Japán teljes erővel a Szovjet ellen fordulhasson.

Ujabb forrongások Barcelonában

Kihírdették az ostromállapotot. Megtelték a börtönök foglyokkal

Barcelonából jelentik: Barcelonában ismét súlyos forrongások törtek ki. A közlekedési munkások sztrájkja ugyanis zavargásokra vezetett. A sztrájkolók megtámadták a rendőri fedezet mellett közlekedő villamosokat, majd szabályszerű sortűzet adtak le. Egy járókelőt megöltek, többet súlyosan megsebesítettek.

A városban kihírdették az ostromállapotot. A gyárak nagyrésztben beszüntették a munkát. A város valamennyi börtöne telve van letartóztatottakkal,

úgy, hogy az ujonnan letartóztatottakat már egy oceánjáró fedélzetén kellett elhelyezni.

Mint Madridból jelentik, a képviselőház szerdai ülésén Azana miniszterelnök a vasárnap lefolyt községi tanácsválasztások eredményéről is nyilatkozott. A választások ugyanis nagy megerősödést eredményeztek az ellenzék számára. A kormányelnök kijelentette, hogy ez nem zavarja a kormányt, amely tovább fog haladni eddigi útján.

bámult. Macey, a szürkefejú szolga úgy leste, mint egy házörző eb, amelyik várja, mikor viszi sétálni a gazdája.

— Senkit nem fogadok egy félórátig, Macey, — szolt rá. — Megértetted? Senkit!

Nagy, nehéz léptekkel járt fel és alá a ragyogó szőnyegen. Majd leült a bőrfotelbe. Arcát kezébe temette. A sírás fojtogatta...

Remegés futott keresztül rajta, mert akkor, amikor Woodfield a fia sírjára emlékeztette, hirtelen azt látta, hogy megnyílt a föld és fia holttestét bámulják Woodfieldék.

— Fiam! — nyögte kétségbeesetten.

De nem jött könny a szemére. Első hónapokban, sőt még később is, csak ki kellett ezt a szót mondania, hogy feltörjön a lelkét könnyítő heves zokogás. Magyarázta akkoriban mindenkinek, hogy más könnyebben elviseli ezt a veszteséget, mint ő, akinek a sebént nem tudja begyógyítani az idő.

Meghalt! Hogy is volt ez lehetséges? Az egyetlen fia! Életének egyetlen célja volt: érte dolgozni. Nem lett volna másképp értelme az életének. Ennek a gondolatnak volt a rab-szolgája s ezért mindenről lemondott. Végre megpróbáltatások árán vezető állásba jutott. A cég igazgatója lett. Ezt is a fia örökölte volna. Tengerész volt a fiú. Már főhadnagy. Minden reggel együtt mentek el otthonról, este együtt mentek haza. A matrózok csodálták, népszerű volt fellebbvalói előtt. Mindenki dicsérte és még sem volt elbizakodott, inkább vigkedélyű. Őszinte mindenkire. Szavajárására szerint: — Egyszerűen egyszerű.

Mindez elmúlt. — mintha sosem lett volna. Egy év múlva jött a háború és egy na-

pon a sürgöny:

— „Sajnálattal és részvétellel értesítjük...”

Azt hitte akkor, hogy a mennybolt rászakad. Hat éve már. Hat éve! Milyen gyorsan múlik az idő!

Levette kezét arcáról. Szeme alatt sötét karikák mélyültek. Felállt. Ránézett fia arcára. Rossz kép. Nem természetes. Hidege, mereven néz. Sose nézett így.

Ebben a pillanatban észrevette, hogy egy légy esett bele a széles tintatartóba. Kétségbeesetten próbált kimászni. Segítséget! — ordította zizegve kapaszkodó lába. De a tintatartó oldala nedves és sikos volt s minduntalan visszacsúszott. Az igazgató tollával kihalászta a szerencsétlen bogarat és az itatóspapírra rázta. Pár pillanatig csendesen feküdt a tintafoltban. Mellső lába mozogni kezdett. Nehezen vonszolta törékeny testét. Megkezdődött a feladat: letakarítani szárnyairól a tintát. Mintha lábujjhegyre állt volna, nyitogatta előbb egyik, majd másik szárnyát. Sikertelenül próbált megszáritani. Leült. Mint egy kis cicá, tisztította fejét. Túl volt a rémes veszélyen. Megmenekült.

Az igazgató merően nézte a legyet. Lassan bemártotta tollát a tintába. Vastag csuklóját az itatóspapírra támasztotta és amikor a légy repülésre nyitotta szárnyát, rácsapott egy kis tintát. A kis koldusbogár gyáva lett. Megremülve mozgott. Jaj, mi következhet ezután? Mégis tovább vonszolta magát és újra kezdte előlről a tisztogatást. Ismét elkészült. Az igazgatónak ideje volt éppen megtörteni a tollat, hogy a tintacséppel rázózhassa a megtisztított testre.

Fájdalmas pillanat következett. De lám mellső lábai újra mozognak. Az igazgató arra valami szörnyű mosolyra torzult és ráhajolt a légyre:

— Te ravasz bestia! — sutogta. Rálehelt, hogy hamarabb száradjon. És újra bemártotta a tollat. Az utolsó pecsét volt, amit az itatóspapírra kezdett. Velőthasíttan csengelt nevelése. A légy nem mozdult. Hátsó lábait szárnyához ragasztotta a tinta.

— Gyere, — nevetett még mindig és megpiszkálta tollal. — Gyere, siess!

Hiába! Nem történt semmi. A légynek vége volt. Papírvágó késével belelőkte a papírkosárba. Megnyomta a csengőt:

— Hozz gyorsan friss itatóst — szolt a belépő szolgálóhoz.

Zavarodott szeme vérben forgott. Agyában idegőrlő érzés kutatótt: Kicsoda ő? Mire is gondolt, mielőtt a légy beleesett a tintába? Mi is volt az...?

Tükörben vett elő zsebéből. Kicsoda ez itt a tükörben? Háta mögött fiatal egyenruhás fiú fényképét pillantotta meg a tükörből. Remegő kezéből kiesett a tükör és rémülten fordult hátra. Ki ez a fiú? Révetegen kutatótt emlékezetében. Hol is látta már ezt az arcot? Ki is lehet? Megfordította karosszékét és bele-roggyott. Tébolyodottan bámult fia fényképére és monoton hangon sutogta maga elé:

— Miért van a képe az én szobámban? Ki ez a fiú? Ki ez a fiú?...

Angol eredetiből fordította:
Sziklay Györgyike

TÁRSADALMI ÉLET

SZINMUÉLŐADAST RENDEZNEK A SZATMÁR KÜLVÁROSÁBAN ÉPÜLŐ RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOM ÉPÍTÉSI ALAPJA JAVÁRA. Szatmár. Sajat tud. Hosszas tervezgetés után és az illetékesek megértő támogatásával a szatmári ujmajori római katolikus hívek elhatározták, hogy valóra váltják régi álmukat és templomot építenek az Ujmajorban. A terv ma már olyan komoly méreteket öltött, hogy az építkezést még ez évben meg is kezdik. Vasárnap, április 30-án egy lelkes műkedvelő gárda a Cecil-teremben előadja *Csepreghy Ferenc Sárga csikó* című népszínművet és az előadás egész jövedelmét a templomépítési alap javára fogják fordítani. A darab szereposztása a következő: Bakaj András — Fűs László. Erzsike, a leánya — Sikos Ica. Csorba Márton — Steib Béla. Ágnes, a felesége — Szabó Micike. Laci a fiuk — Kerekes Sándor. Gelecsényi pusztabíró — Márkus Mihály. Peti, a fia — Szabó Sándor. Harasztos, a kántor — Tóth Károly. Boltos Ieig — Pofók László. Csárdás, a hólyagosban — Ruprecht Károly. Bogár Imre betyár — Szegedi István. Gazi sánta koldus — Kós Endre. Bagó, vak koldus — Siebelt István. Böske főzasszony — Dunay Mancika. Keecskéné, Erzsike keresztanyja — Virágh Ibolyka. Pista, Bakaj szolgálója — Domán Lajos. Ferke, csaposlegény — Hatvani József. Hegedűs — Fanta Antal. Bögös — Szabó Laci. Kontrás — Scheib László. Pandur — Jakner Endre. Násznagy — Matkó Endre.

A DEVAI MAGYAR PART KULTURCSOPORTJA magas színvonalú kultúrestélyt rendezett a Párt helyiségében. Ez alkalommal *Berezky Erzsók Körösi Csoma Sándorról* és *Hoffer Imre Széchenyi István grófról* tartott felolvasást a jelenlevők nagy tetszésnyilvánítása mellett. A két felolvasás között *Szörényi Magda Széchenyi emlékezete* című ódát szavalta el nagyon szépen. Ifj. *Martonosy György* Kéler vigjáték nyitányát zongorázta el ügyesen, rutinos játékkal. Az estély a teljes erkölcsi siker jegyében zajlott le.

NAGYENYEDI HIREK. A lelki megerősítésnek különböző fázisait élték át az elmúlt nagybójt alatt az enyedi katolikusok. Bevezette azt az ottani egyháztanács 52 tagjának ünnepélyes esküdtétele, közös szentáldozása. Majd a *Katolikus nők napja* adott alkalmat a különböző nőegyesületeknek és a Leányklubnak, hogy manifesztáljanak vallásos meggyőződésük mellett. A *Katolikus Férfiszövetségben* felváltva *Toóth László* főmérnök, *Sulyok Ferenc* gyárvezető, *Balogh Jenő* kereskedő és *Kerekes István* városgazda tartottak értékes ismeretterjesztő előadásokat a vallásos öszejjöveletekkel kapcsolatosan. Majd *Lajos Balázs* gyéresi plébános tartott külön a nőknek és külön a férfiaknak lelki-gyakorlatokat. *Rénei Kelemen* plébános pedig a középiskolai és külön az elemi iskolai gyermekeket készítette elő a jól elvégzendő húsvéti gyónásra. Áldozásukat ünnepélyes keretek között végezték nagycsütörtökön. Azt a Szociális Misszió rendezésében szeretetlakoma követte. Előkép is volt: a lábmosás. Szépen működnek a Leányklub vezetése

„Világosság felé”

Hítvédelmi füzetek. A katolikus tudás hosszabb lélegzetű kötetei mellett szükség van rövidebb, könnyebben beszerezhető s tömeges terjesztésre is alkalmas hitvédelmi füzetekre. Ez a „Világosság felé” című füzet sorozat célja.

Eddig nyolc füzet jelent meg, még pedig:

1. *Bangha: Örök remények* — — — — 5 lei
2. *Martinoich: Atheista-e a modern tudomány?* — — — — 5 lei
3. *Bangha: Az ész tanúsága Isten mellett* 5 lei
4. *Bangha: Világrend és Isten* — — 5 lei
5. *Hajós: Az élet eredete és az Isten* — 5 lei
6. *Fischer-Colbrie: A modern filozófia*
7. *Bangha: Krisztus és az Egyház* — 5 lei
8. *Vécsey: Elmaradtak-e a katolikus és a kereszténység* — — — — 5 lei
- és a kereszténység — — — — 5 lei
- népek? — — — — — 5 lei

„ERDELYI LAPOK” KONVUOSZTALVA.

alatt a gyerekkörök. Van külön a leányoknak és külön a fiúknak. Vasárnapi iskola címen gyűlnek össze minden vasárnap a Szociális Misszió helyiségében. A lelki megmozdulásnak meg is volt a kívánt eredménye: sokakat látunk az áldoztató rácsnál, akiket eddig csak ritkán láttunk még a templomban is. Örömet vitt a húsvét a fegyház rabjai közzé is. Minden rab kapott egy félkilós csomagot szentelt húsvéti ételekből és két piros tojást.

DICSŐSZENTMÁRTONBAN A „GLÓRIA” VÁROSI DALKÖR régen nem látott érdeklődés mellett mutatta be *Farkas Imre Repülj fecském* című operettjét, parádés szereposztásban, általános siker mellett, a közönség legnagyobb meglepetésére. Dicsőszentmártonban évek óta nem rendeztek műkedvelők operett előadást s így érthető volt a nagy érdeklődés. Az előadás minden tekintetben teljesen megfelelt a várakozásnak, mert a Glória rutinos műkedvelő gárdája a legnagyobb könnyedséggel oldotta meg a legnehezebb feladatokat is. A gyönyörű melódiaú énekek, precíz táncszámok, a közönségből minden egyes alkalommal hatalmas tapsokat váltottak ki. Évek óta nem volt műkedvelő előadásnak ilyen nagy sikere. A darab szereplői a legteljesebb elismerést érdemlik meg, mert a műkedvelői színvonalon felül játszottak. Szerepeltek: *Nitkovszky Sándor, Nitkovszky Sándorné* (szubrett), *Albert Magdus* (primadonna), *Böloni László* (táncos komikus), *Keresztély Jenő* (bonvivánt), báró *Bánffy Alexandrina, Bors Juci, Papp József, ifj. Német József, Ignáth Ilus* minden dícséretet megérdemelnék. Külön kiemelendő *Fehér Imre* színigazgató szereplése, aki a darab egyik főszerepét alakította és a darabot rendezte, *Fekete Rózi* színművésznővel együtt, oly nagy ambícióval és hozzáértéssel, amelynek az elért nagy siker köszönhető s akiket a közönség nagy ovációban részesített. Az operettet, a városi zenekar kísérte a legteljesebb siker mellett. Az előadás után tánc volt. A Glória városi dalkör a *Repülj fecském* előadását május 6-án, szombaton Tordán fogja megismételni.

Elsőáldozási emlékképek,

két nyomással, két színezésben, csinos ízléses kivitelben kaphatók az Erdélyi Lapok kiadóhivatalában. Oradea, Strada Regele Carol 5. A nagybőméretűek (18×27 cm), ára 2'50 lei, a kisebbméretűek (14×23 cm.), ára 2 lei.

A kiadóhivatal üzenetei

A római utazás jelentkezési idejét végleg lezártuk, tehát jelentkezőket már el nem fogadunk, úgyszintén esetleges visszamondásokat sem akceptálunk.

Részvevőink figyelmébe! Pontos indulás Váradról május 2-án reggel 7.50-kor. Érkezés Budapestre, az eddig publikált Keleti pályaudvar helyett a Nyugati pályaudvarra délután 4.15 órakor. Tovább indulás a Déli vasúttól este fél 8 órakor.

Schultz Vilmos, Nagybánya. Kérését szíveskedjék a Kis Műfűzetek kiadóhivatalához, Budapest, IX. Lónyai-u. 36. II. udv. 6 direkt eljuttatni, mert mi a kérdéses füzetek expedálásával nem foglalkozunk.

Kandray Margit Vajdahunyad, Kulesár Gyula Nagybánya. A nápolyi kirándulás költségeit megkaptuk.

Székely Mózes, Verespatak. A részvételi díjak második felét ma megkaptuk.

„Kolozsvári”. Csodálkozunk, hogy levelünket nem kapta meg, abban részletesen irtunk. Az összeget megkaptuk s elszállásolásáról gondoskodunk.

Esztegar Tódorné, Markoszkly J. Erzsébet-náros. Táviratukat megkaptuk s jelentkezésüket visszavonhatatlanul tudomásul vettük.

Felkérjük mindazokat, akik részünkre postautalványon összeget átutálnak, hogy a szelvényen kifejezetten megjelölni szíveskedjenek, hogy milyen rendeltetéssel lett a szóban-forgó összeg átutalva

Csikmegyei hírek

— *Köllő Ferenc* 25 éves gyergyószentmiklósi munkanélküli elkésredésében a vonat kerekéi elé feküdt. A mozdonyvezető, szerencsére, idejében észrevette, megállította a mozdonyt. Az elszánt fiatalember elkésredésében szidta megmentőit, akik visszarángították a teljesen kilátástalan jövőbe.

*

— A gyergyószentmiklósi Gyilkos-tó legjobb uton van ahhoz, hogy Románia legszebb klimatikus gyógyhelye és nyaralóhelye legyen. Az időnyre több, mint tíz villa építésére kérték engedélyt. Az öröndetes építkezési kedvet azonban igen károsan befolyásolja, hogy a Gyergyószentmiklóstól kiinduló 3-6-os km. kövek közötti, mintegy két és fél kilométeres útszakasz teljesen járhatatlan állapotban van. Autóval, kocsival, még szekérrel megközelíteni is életveszélyes. Nem lehet szállítani az építkezési anyagokat és féltő, hogyha már a közeljövőben nem javítják meg, az építkezési kedv alábbhagy, ami csak az idegenforgalomra lesz káros hatással és a gyönyörű vidék fejlődését késlelteti. Miután a gyilkostói útszakaszt az állam a megye kezelésébe utalta, a megyének kötelessége gondoskodni az út kijavításáról. Meg vagyunk győződve, hogy erre vonatkozólag a megyei mérnöki hivatalban a legjobb indulat és szándék van, csak az a baj, hogy a megye költségvetésében össze-vissza útvajításra 700 ezer lei van felvéve. Gyergyószentmiklós városnak volna elsősorban érdeke, hogy az útszakasz kijavításával szabad fejlődést biztosítson a Gyilkos-tónak s ezért a megyén kívül neki is segítségre kell szólnia.

*

— A Gyilkos-tónál építendő katolikus kápolna tervrajza is elkészült. *Koós Károly* építőművész és neves fró művészi munkája. A magashanyúló, fenyéssel stilszerűen tör fel az ég felé székely mintájú tornyos tetőzete. Az első pillanatra szokatlan építkezési stílus terv művészi beállítottsága akkor domborodik ki, ha azt megfelelő környezetbe állítva képzeljük el. A gyergyószentmiklósi Oltáregylet és lelkes katolikus nők és férfiak búzgólkodnak a szükséges építkezési költség összehozásán. A klimatikus bizottság tagjainak az az óhaja, hogy a kápolna már ez év őszére elkészüljön és a katolikus nagygyűlés alkalmával ünnepélyes keretek között szenteltessék fel. Ez az ünnepélyes alkalom egyben igen jó propaganda volna a Gyilkos-tónak is. A jövedelem szaporítása érdekében a kápolna képét levelezőlapokon áruba fogják bocsátani. Fogadjuk szívesen és legalább egy téglával járuljunk hozzá a kápolna mielőbbi felépítéséhez.

*

— Gyergyóditróhoz tartozó Orota nevű telepén keresztülfutó Zsilatka patakba esett *Hyés Péter* gazdálkodó hároméves kisfia. Mielőtt észrevették volna, belefult a patakba. A gondatlan szülők ellen az eljárás megindult.

*

— Megírtuk, hogy húsvét harmadnapján az utcán vérbefagyva találták Csikkozsmáson *Sánta János* 28 éves gazdálkodót. Az akkor kapott információk szerint úgy tűnt fel a dolog, mintha *Sántha* csendes, békés ember lett volna, akinek ellensége se volt. A nyomozás megállapította, hogy *Sántha* verekedő, izgága ember, többszörös verekedés és késelés áll a háta mögött. A csendőrség elfogta a tettéseket *Sárkány István, Vitos Albert, Lakatos József* és *Boga Dénes* odaváló legények személyében, akik be is ismerték, hogy ők verték el *Sánthát*, a „falú rosszá”-t. A kórházban levő *Sántha* állapotában javulás állott be.

*

— *Székely Dénes* gyergyószentmiklósi gazdálkodó épületfát szállított haza az erdőről. Lovai megbokrosodtak és ő a lovak közé esett. Súlyos sérüléseivel kórházba szállították.

*

— *Csató Imre* csikdelnei lakos nagyobb összegű anyagi áldozatokkal járult egyházközsége intézményeinek fenntartásához. *Majláth* püspök most csikdelnei-pálfalvi egyházközségi főgondnökká nevezte ki.

A csehszlovák parlament élénk vitája Benes külpolitikája fölött

Szüllő Géza magyar képviselő számonkérte, hogy miért osztották föl a régi osztrák-magyar monarchiát. — Népszavazást kívánt a háború és a békés revízió kérdésében

Prágából jelntik: A képviselőház szerdán kezdte meg a vitát Benes külügyminiszter ismeretes expozéja felett. A vita során Szüllő Géza magyar keresztényszocialista képviselő többek között a következőket mondta:

— A parlament előzetes megkérdezése és a közvélemény tájékoztatása nélkül kötötték meg a külügyminiszterek a csehszlovák-jugoszláv-román államszövetséget. De nekünk nem szabad tőrünk, hogy rólunk, nélkülünk hozzanak olyan határozatokat, amelyeknek esetleges tragikus következményeit nekünk, a köztársaság népeinek kell drágán megfizetnünk. Benes mindig csak beszél és ez okozza, hogy mindig olyan nyilatkozatot tesz, mint utóbb is a Curjer Poranyban, amit később Kroftának kellett helyreigazítani.

— Nem illik, hogy a külügyminiszter metsző gunnyal lekicsinyelje a nagyhatalmakat. Különben is tudnia kell Benesnek, hogy

ha a vasfazék és a cserépfazék összeütközik — mindig a cserépfazék törik össze.

— Az új hármashatalom — mondotta tovább a szónok — Benes politikájának legkritikusabb alkotása. Három ország — amelyek különböző körülmények között, különböző célok és különböző gazdasági érdekeket képviselnek — most összeáll és mint új nagyhatalom akar viselkedni. Benes úgy állítja be ezt a szövetséget, mint amely gazdasági szempontból értékes erőssége lesz a köztársaságnak.

— A mostani, úgynevezett hármashatalom, nem csupán Magyarországnak ellensége, de fenyegető éle van Németország és Olaszország felé is.

— A külügyminiszter, mint a leszerelési bizottság előadója, hogyan tarthatja illőnek, hogy háborús célzattal szövetséget kössön? Helyes-e hadipózban kiállni, amikor bölcsőbb lett volna a hallgatás? A kormányt nem a Népszövetség békés szelleme hatja át, hanem habozás nélkül gondol arra, amit a Népszövetség habozással bár, de mindig ki akar küszöbölni. Ezeknek az uraknak a célja: háború.

De mi, a köztársaság népei nem akarunk háborút. Rendeljenek el titkos szavazást s lássák meg, akad-e ember a köztársaság területén, aki háborút akarna és aki nem inkább előnyben részesítené azt a Népszövetséget, amely békét akar az igazságtalanságok jóvátételével?

— A Népszövetség tekintélyével és nem fegyverrel kell biztosítani a leszerelést — folytatta tovább Szüllő Géza. — A polgárság felvilágosodott és demokra-

tizálódott. A párbaj ma már divatját multa, nemcsak a polgári, de a nemzetközi életben is. Ne a fegyver döntse el a jogot, hanem a jog győzedelmeskedjék a fegyver felett.

— Ami a revíziót illeti, nem szabad lehunynunk a szemünket és meg kell nézni, hogy a revíziós irányzat terjed-e valójában, vagy sem. Meg kell vizsgálni, a revízió sérti-e a nemzetközi érdekeket, vagy sem. Szükséges volt-e szétbontani a régi monarchia egységét? Miért szakítottak el az anyaországtól annyi egy tömegben élő magyart és mért alkottak egy kisebb kiadású nemzetiségekkel telített monarchiát? A Bodrogek, a Csallóköz, az Ipoly völgyének lakossága száz százalékban magyar. Milyen alapon csatolták ezeket Csehszlovákiához?

— Kénytelen vagyok felelősségem teljes tudatában pártom nevében kijel-

Németországban visszacsökkentik a középosztályú életpályákra való túltermelést

A német birodalmi kormány törvénye zártszámhoz köti az iskolai fölvételeket. — Öt százalék lehet a nem-németek aránya

A birodalmi kormány legutóbbi minisztertanácsa letárgyalta azt a törvényt, amely a német középiskolák és főiskolák látogatását szabályozza. A szabályozás szempontja az, hogy a középosztályú pályákra való túltermelést megállítsa s a foglalkozások egyensúlyozott elosztását a német társadalom különböző elemei között biztosítsa.

Ehhez képest a törvény lényeges intézkedése az, hogy a középiskolák és főiskolák hallgatóinak a számát korlátozza, amennyire azt a képzés alaposságának biztosítása és az egyes hivatások szükséglete megkívánja. Ezenkívül az új felvételeknél ügyelni kell arra is, hogy az egyes iskolákban a nem árja származásuk száma ne haladja túl az ilyen származású birodalmi lakosság számát. Az arányszám az egész birodalomra néve öt százalék.

E zártszám arányában a nem-árja németek közül elsősorban azokat veszik föl, illetve hagyják meg a közép- és felső iskolákban, akiknek atyjuk a német hadseregben, vagy a szövetségesek oldalán résztvett a világháborúban. Azok, kiknek szülei közül egyik német származású, nem esnek a „nem árja” meghatározás alá, ha a törvény életbeléptetése előtti házasságból származnak. Kizárják az iskolákból és főiskolákból azokat a zsidókat, akik 1914 augusztus elseje után valamely keleti országból vándoroltak be Németországba.

Papen alkancellár súlyos szemrehányásokat tesz Anglia címére

Berlinből jelentik: Papen, német birodalmi alkancellár szerdán fogadta lord Newton angol képviselőt, aki előtt sajnálattal szegezte le, hogy az angol sajtó nem vesz tudomást Németország béke-óhájáról. Ismételte, hogy Németország az egész Európának szolgálatot tett, amikor letörte azt a bolsevizmust, amely az egész világot fenyegette. Európa nem akar ezért hálás lenni. Ellenben a németországi világjelentőségű teljesítményt

A HOTEL CENTRAL

mindazok számára, akik hosszabb ideig óhajtanak Kolozsvárt tartózkodni, **penzió árakat** állapított meg:

3-szori étkezés, kiszolgálás, szoba

egy személy számára Lei **220.—**
két „ „ „ **370.—**

Hideg-meleg viz.

Központi fűtés.

lenten, hogy a cseh köztársaságban a kisebbségeknek nincsenek meg azok a jogaik, amelyeket a kisebbségi szerződés biztosít nekik.

— Megvalljuk, a mi lelkünkben is él a revízió vágya. De nem akad egy olyan magyar sem, aki az erőszakos revízióra gondolna.

A francia külpolitikai félhivatalos lap a Benes békerevíziós nyilatkozatát aláhuzza

Párizsból jelentik: A Le Temps Benes nyilatkozatával foglalkozva, megállapítja, hogy az a kisantant egységes külpolitikai megnyilatkozása volt.

arra használják alkalmul, hogy Németország ellen rosszindulatú rágalmozó hadjáratot indítsanak. Sőt még arra is vetemednek, hogy preventív háborút akarnak Németország ellen indítani. Ez hallatlan támadás lenne az egész nyugati kultúrával szemben.

Berlinből jelentik: A kormány kisebbik pártjának, a német nemzetieknek a lapja, a „Tag“ a május elsejére hirdetett nemzeti ünnep előkészületei alkalmából figyelmeztető szóval int, hogy az ünnepi hangulatban a külpolitikai horizontra is figyeljenek. A birodalom külpolitikai helyzete nagyon komoly, mondja a lap. A gyűlölet olyan hullámtörődés vonul határaink ellen, ami rosszabb, mint 1914-ben. Megint ellenséges gyűrűzet záródik Németország körül s aggodalomra volna méltó, ha e jelenség fölött könnyű szívvel tultennők magunkat.

A német katolikus püspökök küldöttsége Hitlerrel

(Berlin). Hitler birodalmi kancellár szerdán délután fogadta a német katolikus püspöki kar küldöttségét, élén Berling osnabrücker püspökkel, akikkel megbeszélést folytatott az aktuális egyházi és politikai kérdésekről.

„Amor Sanctus“

Szent Szeretet Könyve
Középkori himnuszok
latinul és magyarul

Fordította és magyarázta
BABITS MIHÁLY

Gyönyörű amatőr kötés, ára 240 lei

Kapható az Erdélyi Lapok
könyvosztályánál.

MEGJELENT!

Dr. LENGYEL ZSIGMOND ügyvéd szerkesztésében az 1933. évi új **Bérelti törvény** ismertetése román és magyar szöveggel és magyarázatokkal. **Ára 10 lei**, továbbá

a **„Bérelti törvények kodexe“**

kiegészített II. kiadása, vagyis az összes hatályban levő kivételes bérelti jogszabályok csoportosított és összefüggő ismertetése, pótolva az új bérelti törvény szövegével, fordításával és magyarázatával. **Ára 20 lei**. Vidéki megrendelőknek a pénz előzetes beküldése esetén **25 lei** portóval együtt.

Kapható az Erdélyi Lapok kiadóhivatalában.

Mi történik Németországban?

A népi és a laji sorsközösség győz a XIX. század eszmevilága fölött

(Második közlemény.)

Írta: Baranyay Jusztin

Az ifjú nemzedék új szociális érzése népérdekű vagyonkezelést akar

Tény az, hogy az ifjú nemzedék, minde- nekkelőt a német ifjuság lélekben a polgári gondolatától végleg elfordult. A vágy, hogy az egyén a saját lábán állva, saját képességeire támaszkodva, a szabadság nyújtotta lehetősé- gek világában a polgári ideálok szerint maga legyen a maga sorsának kovácsa, nem domi- niánsa már a mai fiatal ember lelkének. Nála a népi, a faji sorsközösség átérzése valami egészen új formában jelentkezik és ami döntő fontosságú, él lelkében a készség, hogy a nép- közösség nagy egészének gépezetében felsőbb egyni ambíciók nélkül, mint egy csavar, mint egy kis csavar beilleszkedjék. Ez az ifjú nem- zedék új szociális érzése.

Hitler mozgalmanak az egyik reális pillére ez az ifjuság, a másik pedig a hétmillió mun- kanélküli. Ezek a tények fogják a nacional- szocialista mozgalom, illetőleg berendezkedés gazdasági irányát, formáját és célját determi- nálni.

A vagyont a polgári társadalom szabadság- eszméi világában eddig lehetetlennek vélt mó- dokon fogják a közösség szolgálatába állítani. Az első lépés lesz a bankokban őrzött tőkék- nek állami irányítás alá helyezése. Egy ifjú német nemzetgazdász szerint a birodalom gaz- dasági krízisének legmélyebb alapja a kapi- talista gazdálkodás által helytelenül invest- ált negyvenmilliárd márka. Ennyire becsüli azt az összeget, amely olyan vállalkozások- ban van eltemetve, amelyek soha többé élet- képesek nem lesznek. Többek között azt hozta fel példának, hogy Németországnak van ma tizenkét olyan abroszgyára, amelyek közül egyetlenegy képes volna a világ egész szükség- letét fedezni. A kapitalizmus nyereségvágya esztelenül ölte bele szörnyű gépmonstrumokba s irracionálisan dugta a föld alá a nemzeti vagyonnak legnagyobb részét. Ezt a jövőben az államhatalomnak kell lehetetlenné tennie.

A banktöke nemzeti irányítása lesz az első lépés, utána fog jönni a többi és melyik lesz a vagyonmegkötés és jövedelemelvonás terén az utolsó lépés, ki tudná ma azt meg- mondani. Ugy veszem észre, hogy maguk a vezetők legkevésbé.

A nagy birodalomnak a legkisebb zuga is hangos ma a nemzeti szocialista jelszótól. E két jelző közül egy-két év múlva vajjon melyiken lesz a főhangsúly? Hugenbergék ma még rendíthetetlenül hiszik, hogy a nemzetin, de a távolálló nyugodt szemléldőt a legke- vésbé sem fogja meglepni, ha a gyakorlati élet rövidesen a szocialista jelző akcentusát a diskantban kivágná.

Az állam egy párt. Az alkot- mányos forradalom.

A történelem szereti az iróniákat. Az új német világ is tele van vele. Hindenburgot, a nagy katonát, a marsallt, a porosz nemes urat, a junkert, a hithű protestáns öreg embert, el- nőkké tették a szociáldemokraták és kato- likusok a szocialista, katolikus, fiatal Hitler- rel szemben. Hindenburg pedig kancellárrá tette Hitlert velük szemben. Ezzel a nemzeti szocializmus, amelyet az állam, illetőleg pon- tosan az államhatalmat birtokló pártok évek hosszú során át ádáz gyűlölettel üldöztek, megkapta az államot. Eddig több párt volt az „állam”, ma az „állam” egy párt.

Mussolini annak idején formális forrada- lom útján a fennálló alkotmány félredobásá- val vette át az államhatalmat. Hitlernek sike- rült a hatalmat megszereznie s pillanatok alatt egy demokratikus köztársaságból a legkorlát- lanabb diktatúrát csinálnia a legteljesebb le- galitás, az alkotmányjog formális követelmé- nyei betartásával. A még nem is általa irányí- tott általános, titkos választás alapján egybe- állt birodalmi gyűlés kétharmad többséggel

megszüntette a weimari alkotmányt s az állam minden hatalmát odaadta Hitler Adolfnak. Ez erkölcsi szempontból kétségtelenül óriási előnyt jelent az egykor való olasz helyzettel szemben. Amit Hitler, illetőleg az ő kormá- nya tesz, az a német alkotmány szempontjá- ból ma formailag törvényes és jogos s így mindazok, akik vele szemben állnak s akik- nek bőrre megy a játék, a legerősebb és leg- hatékonyabb erkölcsi fegyvertől meg vannak fosztva.

A mozgalom azonban pár nap múlva ön- magát mégis forradalomnak deklarálta. Ennek a magyarázata az, hogy oly dolgok történtek, amelyeknek a jog és törvény uralmánál idején megtörténniök nem lehet, illetőleg amennyi- ben mégis megtörténnék, megtorolatlanul nem maradhatnak. Ezeket azonban de facto meg- torolni még sem lehet. Viszont a joggal fel- háborodott erkölcsi érzést valahogy meg kel- lett nyugtatni. A megnyugtatót szolgálja ez a magyarázat: végrehajtottunk egy nagy for- radalmat oly csekély véráldozattal s oly ke- vés erőszakossággal, aminőre nincs példa a világtörténelemben.

Az alkotmányos úton létesített „forrada- lomnak” meg van azonban a maga gyakorlati nehézsége is. Mussolininek volt ideje a maga gondolatait, érzéseit, ösztöneit, a tömegek vá- gyait, sóvárgásait, követeléseit a reális lehetősé- gek keretei közé lassan, lépésről-lépésre, darabonként beleilleszteni. Türelem és vára- kozást parancsolt a tény, hogy a nagy forra- dalom még nincs befejezve, a régi világ min- den vára még nincs bevéve, még mindig van- nak akadályok, amelyeket az útból el kell tá- volítani. Hitlernek pillanatok alatt ölébe hul- lott a birodalom, kivüle vagy mellette nincs semmiféle törvényes erőtenyező. Tizenkét éven keresztül dúló, minden jogi és erkölcsi korlátlan túlesapó, a legszélsőségesebben vad ellenzéki élethalálharcból egyik napról a má- sikkra józan governmentális belpolitikát, egy hatvanmillió nagy birodalomnak jogi és szoci- ális adminisztrációját és népének legfelsőbb érdekeiért felelős külpolitikát csinálni, ember- feletti feladat. Itt zökkenők, balfogások, hibák, sőt krízisek elkerülhetetlenek lesznek.

Az olasz pándent szempontjából van még egy fölötte lényeges különbség. Mussolini fasizmusa akkor jelent meg a küzdőterén, amikor a gazdasági élet legutóbbi tízéves világhullámának árja éppen nekilendült. Ez minden uralmat, természetesen a fasizmust is gyönyörűen emelt magával a magasba. Hitler startja ellenben a világgazdaságnak több mint száz éve nem tapasztalt apátja idején törté- nik. Ebből éppen annak az uralomnak, amely elsősorban a gazdaságilag amugy is legjob- ban sújtottakra támaszkodik, előreláthatóan nem csekély nehézségei fognak származni.

Az új birodalom vezető trlása.

A történelem iróniája! A nagy germán fajra az utóbbi másfél-két évszázadban egy alapjában véve töle idegen faj, az erősen szláv vérű poroszság olyan lelki bélyeget nyomott, amelytől tán soha egészen megtisztítható nem lesz. Legalább is a mai birodalom annyira burkus szellemű, hogy az európai köztudat Németországot a porosz szellemmel egysze- rűen azonosítja. És mi történt most? Az északi és keleti porosz protestáns németség birodalmát, a második birodalmat, hatalma alá hajította az eddig annyira lenézett nyugati és déli katolikus németség három fia, hogy meg- alapítsák a harmadik birodalmat.

Hitler Adolf osztrák és katolikus. German arculatú misztikus lélek, valamit hord magá- ban Jean d'Arc szelleméből, aszkéta férfiú, szuggesztív ereje csak a legnagyobbakhoz

mérhető, amelyeket eddig a történelem ismer. Hogy egyben zseniális politikus-e, hogy mag- van-e benne ezenfelül még egy nagy állam- szervező minden elhivatottsága is, azt a leg- közelebbi jövő fogja megmutatni. Dr Göb- bels rheinlandi katolikus. Ő az egész nagy mozgalom legképzettebb koponyája, jogász, magával ragadó agitátor, remek szónok, kitű- nő stílusista. Göring protestáns bajor ember. A császári hadsereg tiszje volt. Ő képviseli a tör- ténelmi triászban a szanvedélyességet, a sem- mitől vissza nem rettenő elszántságot, a brut-ális energiát, a germán Draufgänger-szel- lemet.

A tiszta, ősgermán vérnek e három kivé- teles kivirágzása ragyog a német nemzeti fel- támadásnak a firmamentumán. Álló csillagok lesznek-e, amelyeknek fényét a történelem- ben következő időkben a világ legnagyobb kul- túrnemzetének gyermekei állandóan bámul- ják majd, avagy üstökösök, amelyek a legkri- tikusabb időkben népük égboltján vakító fénnel futottak keresztül — ma kíváncsisko- dás, amelyre nincs felelet.

A Hohenzollern-kérdés.

Mi lesz Hugenbergékkel, a keleti porosz Junkertummal, Thyssenékkel, a rajnawest- fáliai iparfejelmekkel és a — Hohenzoller- nekkel, a császári dinasztíával, akik erkölcsi és anyagi támogatásukkal segítettek a moz- galmat nyeregbe ültetni? A junkerek alkal- masint már a legközelebbi napokban meg- kapják a halálos döfést. A „Siedlung“-ot, vagyis a keletporoszországi nagybirtok kisajá- títását telepítési célokra, a jelek szerint, sem- miféle hatalom sem fogja feltartóztatni tudni. Az egyéni vállalatoknak, legalább is eddig még, a hivatalos mozgalom nem elvi ellensé- ge. De hogy ezeknek is a jogi helyzetén és ren- tabilitásán nem csekély módosítások lesznek, aziránt alig lehet kétség. Ha mindent, hát ak- kor elsősorban a szédítően nagy és hatalmas német nagyipart kell beállítani az általuk megkonstruált, helyesebben eddig még csak hirdett, sejtett, óhajtott nemzeti népközös- ség, a Volksgemeinschaft újszerű szolgálatá- ba. A Hohenzollernek? Ha Hitlernek a császári restauráció elsőrangú szívbéli ügye volna, ak- kor ezt az első nap megcsinálta volna, mert semmivel sem volt ennek több akadálya, mint mindannak, amit tényleg keresztülvit. Hitler és a többi fővezér eddig nyilvánosan nem kötötte le magát sem a restauráció mellett, sem pedig ellene. Ha bármily küzdelmek, nehézsé- gek és katasztrófák árán is, de meg tudják teremteni azt az új világot, amelynek szépsé- geit és áldásait millió beszéd hirdette, akkor a dinasztikus restauráció esélyei nem lesznek a legkedvezőbbek. Mert ne feledjük, hogy a hatvanmillió népek a jóval nagyobb fele tizenöt év óta nem monarchista érzelmű. Igaz, hogy egy abszolutisztikus diktatúrában ez nem döntő tényező, de amikor a hatalom bir- toklóit e kérdéssel maguk sincsenek egészen tisztában, akkor a dolgok további kialakulá- sánál mégis fontos momentum. No, és min- denekelőtt, nincs semmi pozitív alap annak a feltételezésére, hogy a német helyzet mai urai- nál a hatalom birtoklásának a pszichológiája nem fog érvényesülni. Már pedig ez az, ha valakinek jól, vagy legalább is tűrhetően megy a dolga, a hatalmat nem adja ki a ke- zéből. Ennek a tömegek előtt való megindok- kolására ezer ok és még több ürügy mindig készen áll.

Egy Hohenzollern-restauráció reményei akkor kezdenének kibontakozni, ha a nemzeti szocializmus a feltornyosuló szociális, gazda- sági és pénzügyi problémákkal erejének végső megfeszítésével sem volna képes megbirkózni. Hitlerről, amint egyénisége ma előttünk áll, fel kell tételeznünk azt az államférfiúi belá- tást és hazafiai önzetlenséget, hogy ily pillá- natban a nemzete számára a kibontakozásnak szinte egyedül kínálkozó becsületes útjára lép — átadja a hatalmat a császárnak. Ke- rül-e erre sor? Két évvel ezelőtt ki hitte volna, hogy Hindenburg kapitulál Hitlernek és ki tudná megmondani, hogy mit tesz Hitler két év múlva?

(Folytatjuk.)

HIREK

Központi szerkesztőség:

Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Ciaj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Grant kapitány születése

1822
április
28

Ismerik Verne Gyulának, a nagy mesemondónak érdekes regényét, a Grant kapitány gyermekeit? Ebben a könyvben Verne, aki maga soha sem mozdult ki szűkebb pátriájából — szinte a fél világon vezető végig olvasóit, akik közül csak kevesen tudják, hogy a híres, neves Grant kapitány nem mesealak, hanem egyike az amerikai Egyesült Államok legkiválóbb férfijainak és Grant Ulissessel, az amerikaiak egykori elnökével „azonos”. Grant Ulisses Sidney tábornok, az Északamerikai Egyesült Államok elnöke 1822 április 28-án született és 1885 július 25-én halt meg. E hosszú élet alatt volt katonatiszt, majd borkereskedő, a polgárháború idején (1861) ismét katonatiszt, egy év múlva a Misszissipp-i-pólygy nagyrészt kiragadta a déliek kezéből és e haditényért tábornokká nevezték ki. A hosszantartó háború befejezése után (1865) Grant tábornok hallatlan népszerűséghez jutott. Néhány év múlva már elnöknek is jelölték a republikánus-párt s 1868-ban nagy szótöbbséggel meg is választották. Egészen 1876-ig viselte az elnökség tisztségét, miközben többször is meggyült a baja a közvéleménnyel, miután Grant nem váltotta be mindenben azokat az ígéreteket, amelyeket az elnökség elfogadásakor tett. 1876-ban európai utra indult s több évig utazgatott az európai kontinensen. Később megírta emlékiratait s ezek felhasználásával írta meg róla, illetve gyermekeiről Verne Gyula halhatatlan ifjúsági regényét.

FIGYELMEZTETÉS.

Olaszországi utunkon résztvevők figyelmét ezúton is felhívjuk, hogy a pontos indulási idő Nagyváradról május 2-án reggel 7 óra 50 perc. Érkezés Budapestre az eddig hirdett Keleti pályaudvar helyett a Nyugati pályaudvarra délután 4 óra 15 perckor, továbbindulás a Déli vasútról este fél 8 órakor. A Budapesti csatlakozók tehát az érkezéskor a nyugati pályaudvaron jelentkezzenek utlevelükkel, hogy arra a szükséges vizumot megszerezhessek.

Nagyvárad katolikus közönsége az Erdélyi Lapokért. A nagyvárad-i katolikus hitbuzgalmi és társadalmi egyesületek központi bizottsága április 25-én Imrik Sándor Zoltán pápai prokurator, apátkanonok elnöklése mellett értekezletet tartott. Ez alkalommal foglalkoztak azzal a jelenséggel is, hogy az Erdélyi Lapok-at az erdélyi magyar nyelvű lapok közül egyszerre többen is, látható tervszerűséggel méltatlan módon és sértegető személyeskedéssel támadják. Az értekezlet kimondta, hogy megbotránkozását fejezi ki e támadások miatt s tisztelettel és nagyrabecsüléssel adózik a lap vezetőségének. Kifejezte azt is az értekezlet, hogy a lap ellen indított aknamunkával szemben a lapot teljes ragaszkodással és szeretettel minden támadás ellen megvédi.

A határozatról meleghangú átiratot is kapunk. Köszönjük és igyekezzünk továbbra is méltók lenni az irányunkban megnyilatkozott bizalomra és ragaszkodásra.

Gyors fáradás, álmatlanság elmúlik, mert az emésztést Kopro hashajtó rendbehozza.

Vasárnap jár le a Mihály-fejes 20 leles érvényessége. A Mihály-fejes 20 leles becsesítésének végső határideje április 30-án lejár és ezt a terminust nem hosszabbítja meg a Banca Nationala. Akinél még van Mihály-fejes 20 leles, siessen beváltani még pénteken a Banca Nationala pénztáratnál, mert a Nemzeti Bank pénztárai szombaton az egész országban csak reggel 9—10 között vannak nyitva.

Bukarestet a vidéki városok hozzájárulásával építik újjá. Bukarest. Saját tud. Dobrescu, bukaresti polgármester, aki hétfőn érkezett haza Párizsból, kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy Párizsban nem kötött kölcsönt Bukarest építők munkálatainak folytatására, mert ezeket biztosítják a helyi pénzügyi adminisztrációról szóló törvény által nyújtott jövedelmek, így a vidéki városok hozzájárulásai is.

Elűtött egy asszonyt a vonat a váradi pályaudvaron és a nevért nem tudják megállapítani. Szerdán délelőtt halálos vasuti elgázolás történt Nagyváradon. A bukaresti Rapid a kórházzal szemközti vasuti hidon rhuájánál fogva elkapott egy arra haladó 45—50 év körüli asszonyt, akit több méterrel keresztül vonszolt tovább, majd hatalmas ívben, összehúzott koponyával kidobta a vasuti töltésre. A szerencsétlenséget a kórház egyik ápolónője vette észre. A szerencsétlen asszony, anélkül, hogy pillanatra is magához tért volna, két órai vergődés után a kórházban meghalt. Semmi olyan iratot nem találtak nála, amiből személyazonosságát meg lehetett volna állapítani s csütörtök déli 1 óráig senki hozzátartozó nem jelentkezett. Az egyszerű, polgáriasan öltözött nő egyik kezében szatyor, másik kezében demizson volt. A rendőrség fényképfelvételt készített a szerencsétlen áldozatról s a fényképeket a város különböző pontjain közzémlére helyezik.

Újabb incidens a jugoszláv-bolgár határon hat halottal. Belgrádból jelentik: A bolgár—jugoszláv határon, Drancev falu közelében öt macedon komitációt akart jönni jugoszláv területre, hogy ott bombamerényletet kövessen el. Egy földműves azonban elárulta őket és a csendőrök a határ mentén elhúzódó erdőben megtalálták a komitációsakat. Tűzharc fejlődött ki a komitációsak és a csendőrök között, amelyek során mind az öt komitációs elesett. A csatározás alkalmával egy jugoszláv csendőr is életét vesztette. A komitációsak vezetője, aki szintén meghalt, az ismert macedon bandavezér: Mitko Paligorcsseff volt.

119 halottja van az Aegeli-tenger szigetén pusztító földrengésnek. Rómából jelentik: A Kos szigetén kedden történt földrengés által okozott óriási pusztulásban, a romok alól 119 halottat ástak ki, a sebesültek száma meghaladja a hatszázat.

A generátorból kicsapó láng összegegette négy munkást. Temesvár. Saját tud. A temesvári városi gázművekben eddig ki nem derített okokból gáznomásdifferencia támadt, aminek következtében öngyulladás folytán az egyik generátorból láng ocsapott ki. Tiefenbach János, Brauer Károly és Manó József lakatosok, valamint Popa Aurél napszámos égési sebeket szenvedtek. A négy munkást a mentők a kórházba szállították.

Kiütéses tifusz pusztít a Bajkál-tó partjain. A Mandzsuriával határos Bajkál-vidéken kiütéses tifuszjárvány pusztít. A Bajkál-tó partján fekvő városokban eddig már több mint négyszáz halottja van a járványnak. Miután az a veszedelem fenyeget, hogy a járványt orosz területről áthurcolják Mandzsuriába, a mandzsuri kormány elrendelte, hogy az összes Oroszországból érkező utast szigorú orvosi vizsgálatnak kell alávetni a határállomásokon.

Ahol kapálni lehet a szemet. Kopenhágából jelentik: Dr Hans Frebald-Grefswald, német tanár, aki résztvett dr Koch dán kutató keletgrölandi expedíciójában és jelenleg Kopenhágában tartózkodik, elmondotta, hogy Keletgrölandon hatalmas szenttelepeket találtak, amelyekhez igen könnyű hozzáférni. Egyes helyeken ki lehet kapálni a szemet a földből. A szemet meg is vizsgálták és megállapították, hogy az nagy kalória tartalommal rendelkezik és aránylag igen kevés hamut hagy hátra. A mostani közlekedési viszonyok mellett azonban egyelőre nem lehet Keletgrölandon a szénbányászatot nagy arányban kifejleszteni.

Nem lesz menetrendváltás május elsején a CFR-nél. A CFR-nél május elsején semmiféle menetrendváltás nem lesz, mert nemzetközi intervencióra a CFR csak május 15-én lépteti életbe a nyári menetrendet, amelynek legfontosabb ujtása a nagy deficit-tel zárult Rapid-vonatok beszüntetése és a szatmári gyorsvonat beállítása. Az új menetrend május 15-én lép életbe és ettől az időtől kezdve Szatmárnak két gyorsvonata lesz: hajnali öt órakor, délután négy órakor, ezenkívül este hét órakor egy gyorsított személyvonat fog indulni Szatmárról Nagyváradra, illetve onnan tovább Bukarestbe. Az új menetrend megrövidíti a Szatmár—bukaresti menetidőt. A délutáni gyorsvonat ugyanis másnap reggel már Bukarestbe érkezik. Az ellenvonat ugyanilyen rövid idő alatt teszi meg az utat Bukarest és Szatmár között.

Vacsora a bukaresti csehszlovák követségen. Bukarest. Saját tud. A csehszlovák követségen tegnap este nyolc órakor diplomáciai vacsora volt, amelyen a kormány részéről Vajda, Titulescu, Popovici és Gusti jelentek meg. A diplomáciai vacsora valószínűleg összefüggésben van Benes legutóbbi beszédével is.

Leereszkedett a második emeletről a csatornán és megszökött egy tolvaj. Marosvásárhely. Saját tud. Belle Ilona már országosan körözött tolvaj, akit a rendőrség pár nap előtt fogott el, a marosvásárhelyi ügyészség fogházából szerdán megszökött. Pár darab fehérneműjének a kimoshatásához kért engedélyt az fogházigazgatótól s a mosókonyhából egy őrizetlen pillanatban a padlára lopózott, onnan a fedélre mászott ki és a szakadó esőben, a fogház cseréptetőzetén át, mozi-filmre illő merész trükkökkel, csuszva elmenekült a fogházőrök szeméi elől. Két emeletnyi magasból, a vízlevezető csatornán lemászott az utcára és elmenekült. A merész leányt még nem tudták elfogni.

Junius 5-re halasztották a prágai kisanant-konferenciát. Bukarest. Saját tud. A nemzetközi konferenciák miatt a kisanant három külügyminisztere megállapodott, hogy a május közepére tervezett prágai kisanant-konferenciát egyelőre junius 5-re halasztják el, minthogy azonban a tegnapi Washingtonból érkező hírek szerint a londoni gazdasági konferencia megnyitására időpontját junius 12-én állapították meg, valószínű, hogy a kisanant külügyminiszterei csak a konferencia befejezése után, tehát csak július elején ülhetnek össze Prágában.

Kifosztottak Lugoson két bihari leányt. Temesvár. Saját tud. Két, Nagyvárad környéki leány, Kiss Mária és Hellich Helén feljelentést tettek a lugosi rendőrségen, hogy kifosztották őket. A két leány sirva panaszkodta, hogy előbb Nagyváradon, majd Temesváron s végül Lugoson hasztalan kerestek szolgálatot. Két fiatalember egy lugosi kocsmába csalta őket, azzal, hogy szánalomból vacsorát fizet nekik. Egyszerre a fiatal emberek eltűntek, de velük együtt a két leány kézitáskája és minden csomagja, ruhája. Amire a leányok a rendőrségre értek, már a kocsmát sem tudták megnevezni, ahol az eset történt.

Negyvenezren nézik meg a magyar-osztrák mérkőzést. Budapestről jelentik: A Budapesti tartandó magyar—osztrák futballmérkőzésre 40 ezer jegyet bocsátottak ki, s ez már mind elkelt. Az utódállamokból is több különvonat érkezik ezen a napon Budapestre. Ausztria részéről egész szokatlan arányú érdeklődés nyilvánul meg a mérkőzés iránt. Az osztrák Turing-Klub 403 autóbust és 1053 embert szállít Budapestre, azonkívül két különvonat is indul. A nagy érdeklődés oka, hogy a bécsi csodacsapat sorsa ezen a mérkőzésen dől el.

Gyilkosság szóváltásból. Szatmár. Saját tud. Stern Lajos és Stern József felsőbányai lakosok szerdán a mezőn dolgoztak. Szomszédjuk, Román Vaszil odament hozzájuk és heves szóváltás után ásójával Stern Lajost fejbévágta, aki csütörtök reggelre meg is halt. A csendőrség csütörtök délig még nem tartóztatta le a gyilkost.

ÉRTESÍTÉS. Közbejött akadály miatt négy olaszországi utas visszamaradt, akiknek helyébe jelentkezőt, a díj egyidejű lefizetése mellett, legkésőbb 29-ig elfogadjuk. Távirati jelentkezést kérünk. A Rendezőség.

Dr Groza Péter sajtópere egy román lap szerkesztője ellen. Déva. Saját tud. Tegnap a dévai törvényszék érdekes sajtópert tárgyalt. Tavaly ősszel tartotta meg a dévai Astra román kulturális egyesület közgyűlését, amelyen tisztikart is kellett választani. Ezen a gyűlésen dr Groza Péter volt miniszter is részt vett s a jelenlevők nagyobb része dr Groza elnöksége mellett foglalt állást. Groza el is foglalta az elnöki széklet s megkezdődött a többi tisztség megválasztása. Amikor a titkári állás betöltésére került a sor, valaki a tömegből odakiáltotta, hogy „Gombót és a szeretőjét válassza meg titkárnak”. Ezt a kijelentést a dévai „Poporul” című román hetilap reprodukálta s dr Groza emiatt sajtópert indított íj. Román József, a lap felelős szerkesztője ellen, mert Gombó kommunistaságáról ismert ember. A tárgyaláson a tanúk bizonyították, hogy a kavarodásban az inkriminált kijelentés elhangzott, hogy ki mondta, nem tudták megállapítani, azonban a lap egyszerűen csak közölte azt, ami a közgyűlésen megtörtént. Dr Pop Justin szenátor ügyvéd védőbeszéde után a bíróság a szerkesztőt, íj. Román Józsefet felmentette s Grozát a költségek megfizetésére ítélte. Dr Groza nem jelent meg a tárgyaláson és képviselője, dr Kolosy Márton ügyvéd megfellebbezte az ítéletet. Az ügyész megnyugodott.

Visszahelyezik Nagykárolyba az Ecsedi Láplecsapoló Társulat székhelyét. Saját tud. Az Ecsedi Láplecsapoló Társulat véleményező bizottsága Nagykárolyban, a társulat székházában ülést tartott. Az ülés tárgysorozatában a legutóbbi ülés óta érkezett miniszteri rendeletek ismertetése is szerepel. Többek között a társulat székhelyének Nagykárolyba való visszahelyezését kimondó rendelet, amely Nagykároly város állandó tanácsának kérésére történt. A társulat vezetősége tehát rövidesen visszaköltözik nagykárolyi székházába.

Súlyos ítélet egy vezércikk miatt. Csikszereda. Saját tud. A Péter Ferenc felelős szerkesztése alatt megjelenő Csiki Néplap múltévi novemberi egyik számában „Advent-Urjövét” cím alatt vezércikk jelent meg aláírás nélkül. Az ügyészség államelleni izgatás és lázítás címén eljárást indított Péter Ferenc nyomdász és felelős szerkesztő, valamint az időközben kinyomozott cikkíró, Ferencz Béla ellen. A törvényszék ma tárgyalta az ügyet és Péter Ferencet egy évi fogházra, 20 ezer lei pénzbüntetésre, politikai jogainak öt évi felfüggesztésére, Ferencz Bélát nyolc hónapi fogházra, 15 ezer lei pénzbüntetésre, politikai jogainak 3 évi felfüggesztésére ítélte a Marzescu-féle törvény alapján. Ügyész súlyosbításért, elítéltek felmentésért fellebbeztek.

KÖNYVUJDONSÁG!

Dr SCHMIEDT BÉLA:
LELKET AZ ÉLETBE!

Az álmódva várt katolikus reneszánsz szélesmedrű, nagy mozgalmal „lelkes embert” kíván a küzdőhomokra. Ez a könyv megrajzolja ennek a „lelkes embernek” ideálisan szép római arcát, amelyen nem a vastag nyak, sem a sasorr a lényeg, hanem a tisztán gondolkodó homlok... az imádkozó száj... az égrenző szem... az evangéliumos fül... és a szemekben ragyogó lélek.

A mű terjedelme 250 oldal.
Ára izléses amatőrhőlésben 100 Lei.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

— **Gyomor- és hasbántalmak, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, csökkent munkaképesség** sok esetben megszűnnek azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorral megiszik egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet. Az emésztőszervek bántalmainak szakorvosai általánosan dicsérik a **Ferenc József** vizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epe kiválasztást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vért felfrissíti. A **Ferenc József** keresűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A hadbíróóság letartóztatott egy temesvári kereskedőt. Temesvár. Saját tud. A rendőrség letartóztatta Wohlberg Izidor gyárvárosi kereskedőt, mivel öngyújtókat, külföldi cigarettát és játékkártyát találtak nála, amiket áruba bocsátott. Mivel azonban a megejtett házkutatás során töltött revolvert is találtak a kereskedőnél, az ostromállapotra való tekintettel átadták Wohlberget a hadbíróóságnak.

Halálozás. Budapesten elhunyt báró Berg Hermann ezredes, a 7-es huszárok volt parancsnoka. Berg Hermann felesége, báró Petrichevich Horváth Antónia és kiterjedt rokonság gyászolja.

Özv. Szovák Istvánné életének 38-ik évében rövid szenvedés után Nagyváradon elhunyt. Temetése pénteken, 28-án délután 4 órakor lesz a Kolozsvári utca 65 sz. gyászházban. „Kegyelet”.

A régi magyar társadalomnak egy közismert alakja dőlt ki ismét. **Moldoványi Iván** nyugalmazott telekkönyvi igazgató f. hó 7-én Nagyszántón (Bihar m.) 69 éves korában, hosszas szenvedés után csendesen elhunyt. Temetése ugyanott volt f. hó 8-án. Lelki üdvéért az engesztelő szent mise f. hó 27-én lett bemutatva a váradolvaszi plébánia-templomban.

Letartóztatott szigurancdetektívek. Temesvár. Saját tud. Az ügyészség letartóztatásba helyezte **Atudorei Joan** és **Popescu Artur** szigurancdetektíveket, mivel egy **Metzenrath Anna** nevű asszonytól négyezer lejtel megvesztegettek magukat. A vizsgálóbíró mindkettőjükre nézve elrendelte a vizsgálati fogságot.

Az olaszországi társasutazásunkon résztvevők figyelmébe ajánljuk a „Széchenyi” éttermet, ahol jól és olcsón lehet étkezni. — Kitérő zene és kiszolgálás. K r a j c s i k I s t v á n tulajdonos. Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand 11.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Bukarest: (Jódi K. Magyar Színháza)

Péntek: *Egy kis senki.*
Szombat: *Rád bízom a feleségem.*
Vasárnap délután: *János vitéz.*
Vasárnap este: *Iglói diákok,* operett.

Kolozsvár:

Szombat délután fél 3 órakor: *Sasfiók.* (Ifjúsági előadás, rendkívül olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 93).

Vasárnap délelőtt 11 órakor: *János vitéz.* (Nagyon olcsó mozihelyárrakkal. Sorozatszám 94).

Nagyvárad:

(A Katolikus Körben).

Szombaton este 9 órakor: *Anyósom férje,* operett újdonság. Színházbarátoknak 20 százalékos kedvezmény.

Szombat délután 4 órakor: *Dugó Dani,* gyermek előadás, igen olcsó helyárrakkal.

Vasárnap délután 3 órakor: *Gül baba,* 8. 13. 18 leles népies, olcsó helyárrakkal.

Vasárnap este 6 órakor: *Anyósom férje,* operett újdonság.

Vasárnap este 9 órakor: *Hazudik a muzikász.* Operett. Színházbarátoknak 20 százalékos kedvezmény.

SPORT

Vasárnap este rendezik meg Nagyvárad ökölvívóbajnokságát. Megírtuk már, hogy a kolozsvári ökölvívólíigától engedélyt kapott a Kolping Sportegylet Nagyvárad ökölvívóbajnokságának megrendezésére. A Kolping Sportegylet elnöksége április 30-án este 8 órára tűzte ki a szenzációs versenyt, amelyen résztvesznek a nem affilliat ökölvívócsapatok is. Így a Box Club, NTE és az ujonnan alakult CFR boxgárda. Vasárnap este bizonyára zsufolásig meg fog telni a Legényegylet nagyterme lelkes szurkolókkal és a sportágot kedvelő közönséggel.

Észak- és Nyugat-Liga válogatottjai találkoznak vasárnap Kolozsváron. A vasárnapi találkozó, amely a Károly Kupáért folyik, igen nagy érdeklődésre tarthat számot. Két évvel ezelőtt Nagyváradon 6:5 (4:1) arányban Nyugat győzött. Most minden remény meg van rá, hogy Észak revansot vesz ezen vereségéért. Észak csapata a következő: Sepsi, — Iancovici, Sfera, — Gain (Dávid), Karlach, Felecan, — Galnczmann, Kovács, Sepi, Bodola, Kocsis, (Surlasi). A csapat tehát a NAC. Crisana és Universitatea játékosai közül van összeállítva. Kapustartalék Czinczér vagy Püllök lesz. A Nyugati Liga összeállításai gondokkal küzd, mivel a Ripensia és a Kinizsi nem ad játékost a Ligának. A jelenlegi csapat a következő: Burdan, — Husztig, Albu (Gloria), — Sava (Banatul), Braun (AMTE), Szabó (AAC), — Carte (Banatul), Dobra (Gloria), Klimek (Ilsa), Walter (AMTE), Mayer (Vulturul).

A nagyváradí Kolping Sportegylet utolsó bajnoki mérkőzése. Vasárnap délután 4 órakor a Rhédey-pályán rendezik meg a Kolping Sportegylet utolsó bajnoki mérkőzését a CFR csapatával. E mérkőzésen a második helyért fognak küzdeni a csapatok. Ha a Kolping győzni fog, vagy döntetlenül végez, marad a bajnokság második helyezette. Ha vereséget szenved, akkor visszaesik a negyedik helyre. A mérkőzést olcsó helyárrakkal tartják meg.

Győzött a magyar utánpótlás válogatott vízipóló csapat első turamérkőzésén. A magyar vízipólócsapat hatalmas külföldi túrával próbálja ki fiataljait, akik először Münchenben állottak starthoz. A start remekül sikerült. 8:1-es imponáló eredménnyel végeztek a „vizicsikók”. München válogatott csapatával, amelyben főleg a csatársorban a német válogatott legjobbjai szerepeltek. A magyarok góljait Rajki, Bozsi, a németeket Haag lőtte. Félidő 2:0 volt.

Összeállították az osztrákok ellen szereplő magyar válogatottat. Budapestről jelentik: Nadas Ödön szövetségi kapitány ma állította össze a vasárnap az osztrákok ellen kiálló magyar válogatott labdarúgó csapatot. A csapat a következő: Szabó I. (Hungária)—Korányi (Ferencváros), Biró (III. ker. FC)—Barátki (Hungária), Sárosi, Lázár (Ferencváros)—Markos (Bocskai), Cseh II. (Hungária, Teleki, Engelhardt (Bocskai), Titkos (Hungária). Abban az esetben, ha Sárosi és Lázár sérülése nem jönne rendbe, úgy Lutz II. és Magyar (III. ker. FC) játszanak. Kapustartalék Háda (Ferencváros).

Még mindig bizonytalan az osztrákok felállítására a vasárnapi mérkőzésre. Bécsből jelentik: A nagy érdeklődéssel várt csatára Meisl Hugó szövetségi kapitány már összeállította csapatát. Ezen csapat azonban még most sem végleges. Platzer, — Rainer, Sesta, — Mock, Braun, Nausch, — Zischek, Wesselik, Sindelar, Schall, Horváth. A centerhalf posztján Windnert is kombinációba vették. Hident, a csodakapust nemrég vakbéllel operálták és emiatt még bizonytalan, a két fedezet, Schmistik és Gall sérültek. Gscweide szintén. Az osztrákok ezek szerint nem valami komplett csapattal indulnak. A mérkőzésre hatszáz autón és motorkerékpáron, két különvonaton rándulnak le a bécsiek Budapestre.

A GYERMEK ROVATVEZETŐ: CSÜRÖS EMILIA

Esték

**Ha mikor egy-egy nap
Rosszat cselekedtem,
Valami gyarlóság
Lett urrá feletem;
Akiket szeretek,
Akaratlan szóval
Talán megbántottam:
— Akkor este nekem
Szomorú sorsom van!**

**S ha mikor egy-egy nap
Szépet, jót tehettem,
Valami szenvedő
Terhén könnyíthettem:
Akkor este mintha
Melegebbé válnék
A szívem vorése,
S a kis gyermekeim
Csókja, ölelése!**

**Nem ízlik az étel,
Nem ízlik az álom,
Hasztalan vidítgat
Vidám kis családom.
Akkor este nekem
Láthatatlan kezek
Tövisre ágyaznak...
S kegyetlen, kietlen
Rossz álmaim vannak!**

**Akkor este mintha
A világ szebb lenne,
S a mi kis házunk egy
Tündér-sziget benne.
Akkor este mintha
Lágy rózsaszírból
Vetnék a párnámat,
S álomba angyali
Dallal ringatnának!**

Szabolcska Mihály.

A király fája

A király fájának egy öreg almafát neveznek a mi falunk határában. Idegen meg nem fordulhat nálunk anélkül, hogy azt meg ne mutatnánk neki.

— Jól nézze meg, mert ilyen vagy látott életében, vagy se, — így szoktuk neki bemutatni a király fáját.

— Szép fa ez nagyon, — ezt feleli a vendég rendszeren s azt gondolja magában, hogy nincs biz azon semmi különös szépség. Olyan, mint a többi öreg fa. Mohos a dereka, ritkás a koronája, aprós a gyümölcse.

Azért mégis nevezetes fa ez nagyon. Még pedig arról nevezetes, hogy már egy napos korában aranyalmát termelt. Még pedig nem is egyet, hanem kettőt. Még pedig olyan nagy úr szemeláttára, mint amilyen a király.

Persze régen volt ez nagyon, a régi jó időben, mikor még a só is sósabb volt, a méz is mézesebb. Akkor történt egyszer, hogy a királynak valami dolga akadt mifelénk. Az öreg harangozó azt mondja, hogy csak a mi templomunk harangjának szavát akarta meghallgatni.

Elég az hozzá, hogy ott lovagolt el egyszer a király a falu végén. Nagyon el volt merülve országa gondjaiba és tán föl se emelte volna a fejét, ha egyszerre el nem nyeríti magát a lova.

— Mi bajod, Pejko? — riadt föl gondolatából a király, megsimogatva a ló sörényét.

Nem volt a Pejkónak semmi baja, csak az öröme volt nagy. Még pedig annak örült olyan nagyon, hogy oda állt elejbe egy kis ember, ásó volt a kezében és azzal tisztelgett katonásan. De olyan katonásan ám, hogy még a királynak is öröme telt benne.

— Fogadj Isten, szolgám, — adta vissza a köszöntést emberségesen. — Kinek tiszteljelek?

— Támadi Balázs a becsületes nevem.

— Vitézhez illő név, — mosolygott a király.

— Huszár voltam, — húzta ki magát kevélyen a fehérhaju kis ember.

— Hát most mi vagy? — kérdezte a király.

— Most csak afféle szegény vincellér-ember vagyok, — szúrta az ásóját a földbe Támadi Balázs és vágta vele a hantot, mint huszár korában az ellenséget.

Meg is tudakolta tőle a király, hogy mi lesz abból?

— Gödör biz ebből, tiszt úr.

— Hát aztán minek lesz az a gödör, Támadi Balázs?

— Ennek-e, tiszt úr, ennek-e! — emelt fel az öreg a földről egy vastag facsemétét.

— Nem terem már az te neked, Támadi Balázs, — mosolyodott el a király, — minek vesződsz vele?

— Nono, tiszt úr, teremhet az még én nekem is, — törölte le az öreg az inge ujjával homloka verejtékét. — De ha nekem nem, a maradékaimnak bizonyosan. Nem tudom, ki-féle lehet a tiszt úr, de bizonyosan tudom, hogy csak arról a fáról szedi a legjobb ízű almát, amit az apja ültetett.

Egyik szeme elmosolyodott a királynak, a másik könnybe borult. El is érzékenyedt, meg is indult s egy vadonat új aranyat hajított le a gödörbe.

— No, Isten megáldjon, Támadi Balázs, — emelte kezét a sapkájához.

Az öreg vincellér azonban akkorát rikkantott, hogy megint csak vissza kellett fordítani a Pejkót.

— Hohó, tiszt úr, — kapta fel ujjongva az aranyat, — nem megmondtam, hogy teremhet még ez az almafa nekem magamnak is?

A király elnevette magát és még egy aranyat hajított le az öreg huszárnak, aki hálálkodva csapta össze a kezét:

— Ó, bárcsak egész erdőm volna ebből a csudafából, amelyik már egy napos korában párfájával termi az aranyalmát!

Eddig van a mese a király fájáról. Az igazság pedig az, hogy minden fa aranyat terem, amelyiknek gondját viselik.

Tanyai Tamás.

Eminéni üzeni:

Boér Pista, Imre, Iluska és Petyi (Nagyvárad). Négyetek közül ügye, hogy te vagy a levélíró Pistukám, azért elsősorban is téged dícsérlek meg ezért az igazán szép levélért, amelyben a Passió előadásról beszámoltál. Nagyon sajnálom, hogy nekem éppen akkor kerekedett Kolozsváron dolgom és így nem nézhettem meg az előadást. Pedig, amint leírod, igazán nagyon szép lehetett, mindnyájatokat szerettelek volna látni. Ha legközelebb újra előadtok valamit, remélem, hogy egészen biztosan megnézhetem. Addig is vigasztalj meg minél előbb az ígért fényképpel. Ez a megszentelt levélpapíro-sod is nagyon szép, úgy, hogy a te kedves levélkéd nekem dupla örömet jelent. Itj mielőbb ujból! Eröss István (Csíkszereda). Nem érkezett be az a megfejtésed Pistukám, úgy látszik a postán veszett el, azért maradt ki a neved a megfejtők közül. Reméljük, ezután nem ér több ilyen baleset. Eröss Erzsébet (Csíkszereda). Úgy sejtem Erzsikém, hogy te Eröss Istvánnak testvére vagy. Ha igaz, akkor takarékoságból egy lapon is beküldhetitek mind a ketten a rejtvényfejtést. De levelet is kérek ám, nemcsak lapot! Vulkán Klárka és Lacika (Krasznabétek). No gyerekek ti ugyancsak hosszú szünetet tartottatok! Igen nagy

örömmel olvastam, hogy „most volt időtök” az íráshoz. Ezután ne tartsatok többé ilyen hosszú szünetet! Hogy haladtatok a rajzolásban? Küldjétek rajzokat is! Rómába nem megyek gyerekek, mert a szerkesztőbácsi megy és ha mind elme-gyünk, ki csinálja meg nektek az ujságot? Talpos Laci (Nagyvárad) Nem tévedtél Lacikám, a rejt-vényfejtésed helyes — de éppen ezért egy kicsit hosszabb levelet is írhattál volna, nem éppen csak akkorát, mint a nyuszi farka! Kovács Imre (Micske). Elhiszem Imikém, hogy neked könnyen megy a rejtvényfejtés, ha te nem csak a címetek ismered, hanem az egész verset is olvastad, mint például Arany János „Csodaszarvas”-át. Azokért a gyönyörű ibolyákért igazán kár, hogy az eső tönkretette őket, de bizonyára nyílnak azok ősz-szel is! Sanyikával legnagyobb sajnálatomra nem találkoztam, de Anyuskádnak mondd meg, hogy ami késik nem mulik és hogy amit tervezünk, rövidesen teljesedni fog. Én magam is előre örülök neki, még pedig nagyon! Halmágyi Bandi (Bögöz). Ámbár csak azt írtad a lapodra, hogy „Mugeni” — én mégis kitaláltam, hogy Bögöz! Nem csodálkodom ezen Bandikám? Bizony sokat jártam én abban a ti kedves székely falucskátokban, de még többet Agyagfalván, ahol nagyon kedves roko-zaim a papbácsikék. Hogy kerültél te Bögözre és mit csinálsz ott Bandikám? Ird meg nekem egy szép hosszú levélben. Solnay Babi (Szentdomokos). Az már derék dolog, hogy neked olyan nagy örömet szerez a tanulás. Bizonyára meg is látszik a bizonyítványodon! De azért a szorgalmas tanulás mellett, ugye rólam sem fogsz megfeledkezni Babikám! A községetek nevét ird ki mindig magya-rul is a leveledben, hogy tudjam hol keresselek a térképen, mert sok község nevét változtatták meg ugyanarra a névre. A vármegyét is ird a község neve alá, de azt már románul is írhatod.

A többi levélre a jövő héten válaszolok!

REJTVÉNYEK

I. Vonalrejtvény.

Beküldte: Eröss István Csíkszereda.

A i g d a s a i g l e

 d d ü s v a t m m e g

II. Kockarejtvény.

Beküldte: Burján László Csíksomlyó.

n	h	a	i	f
a	f	á	l	i
b	a	t	i	a
í	d	s	t	t
r	o	k	l	a

III. Szórejtvény.

Beküldte: Bihari Patyóka Mezőtelegd.

o o o o o -ra

A 85. számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

I. Száll a madár ágról-ágra, Száll az ének száj-ról-szájra. Arany János írta „A csodaszarvas” című versben. II. Párduc, babona, nagyhét, nagy-péntek.

Megfejtették: Kovács Imre Micske, Pap Tiha-mé: Arad, Halmágyi Bandi Bögöz, Talpos Laci Nagyvárad, Solnay Babi Szentdomokos, Pallós Ró-zi és Nuszi Arad, Cseh Lenke, Cseh Irmuska, Héjja Gyula Gelence, Mezei Sárika Arad, Kölcsey Alice, Kölcsey Tamás Bétek, Villi Ibolya Szatmár, Vul-kán Klárka és Lacika Krasznabétek, Eröss Ist-ván, Eröss Erzsébet Csíkszereda, Nagy Barnus Gyergyószentmiklós, Boér Pista, Imre, Iluska és Petyi Nagyvárad.

A sorsoláson Solnay Babi (Szentdomokos) nyerte meg a könyvet. Kérjük közölje egészen pon-tos címét, hogy elküldhessük.

KÖZGAZDASÁG

Az Erdélyi Gazdasági Egylet tisztújító közgyűlése

Az Erdélyi Gazdasági Egylet most tartotta meg ezévi rendes közgyűlését dr. gróf Bethlen György elnöklelte alatt. Dr. gróf Bethlen György megnyitójában többek között röviden rámutatott a mai tarthatatlan helyzet nehézségeire és az egyesület vezetőségének lebirhatatlan terepen folytatott küzdelmeire. A súlyos viszonyokon való átvégződés megkönnyítéséhez sokkal több tagra volna szükség és azon óhajának adott kifejezést, hogy azon tagok, akik a közérdekű munkában való személyes részvételben akadályozva vannak, legalább tagdíj fizetési kötelezettségüknek tegyenek eleget, mert az egyesület csak úgy tud megfelelni hivatásának, ha a tagok a vállalt kötelezettségüknek pontosan eleget is tesznek. Végül annak a reményének adott kifejezést, hogy a nagyobb veszély és szükség fokozottabb összetartásra és áldozatkésztségre fogja sarkalni úgy az egyesületi tagokat, mint a gazdaközönseget általában. Ezután Török Bálint egyesületi titkár ismertette az egyesület igazgató-választmányának 1932. évi működéséről szóló jelentését, valamint a zárszámadásokat és 1933. évi költségvetését, amelynek elfogadása után a közgyűlés az általános tisztújítást ejtette meg, amely szerint a következő 3 évre megválasztott új elnök dr. gróf Bethlen György, alelnökök: Szász István, dr. gróf Bethlen László. Az igazgató-választmány tagjai: dr. Abrudbányai Ede, Brutsi László, Balázs István, dr. Bíró Béla, Gál Elemér, gróf Bethlen Béla, dr. Drezler Béla, dr. Darkó Ákos, dr. Eöry István, Zathureczky Károly, dr. Gabányi Imre, dr. cs. Jelen Gyula, dr. Kölcsey Ferenc, gróf Mikos Sándor, dr. Nagy Endre, dr. Péter Béla, Szász Ferenc, dr. Szász Ferenc, dr. Szentiványi Gábor, Szilágyi Ferenc, Schöppner Sámuel, Takácsi Miklós, Ugron István, dr. Wolff Gyula. A számvizsgáló bizottság tagjai: Zathureczky Károly, dr. Szász Ferenc, dr. Darkó Ákos, Brutsi László, Pálffy László. A választások megejtése után a közgyűlés véget ért.

Az Érmelléki Takarékpénztár közgyűlése

Saját tud. Folyó hó 25-én tartotta meg 60-ik évi rendes közgyűlését ez a régi, neves pénztár Székelyhidon. A közgyűlés felállással fejezte ki mély megilletődését és részvételt a 31 éven át volt elnök-igazgató, néhai gróf Stubenbergh József halála fölött, akinek helyére titkos szavazattal egyhangulag hasonló nevű fiát választották meg. Dr. Babós János alelnök üdvözölte a fiatal, megnyerő külsejű új elnököt, aki meghatótt szavakkal köszöntötte meg a megtiszteltetést és bizalmat. A gondosan kidolgozott s egyhangulag elfogadott évi jelentésből megállapítható, hogy ez a tisztán mezőgazdasági kihelyezésekkel dolgozó pénztár a rezsiköltségek 50 százalékos apasztása folytán, a konverzió és moratórium teremtetése lehetetlen helyzetekben is 160.000 lei tiszta nyereséget mutatott fel, amely összeget teljes egészében a tartalékalapra fordították. Ma az intézetnek 6.023.000 leies saját tőkéje mellett mindössze 8.500.000 lei betétállománya és 300.000 lei készpénze van, ami az intézet aktivitását bizonyítja. Mivel semminemű visszszámítási adóssága nincs, azon kevés vidéki pénztárak közé tartozik, amely remélhetőleg sikeresen fogja keresztülvinni ezt a nagy pénzügyi válságot. A nagy számban összegyűlt részvényesek teljes bizalmat szavaztak úgy az igazgatóságnak, mint dr. Garán János vezérigazgatónak, akinek az intézet körültekintő, szolid vezetése körül nagy érdemei vannak.

Magyarország a határig díjtalanul szállítja az ott vásárolt tenyészállatokat. A magyar gazdasági intézmények erőteljes propagandát fejtenek ki a budapesti kiállítások révén európai hírnévnek örvendő kiváló tenyészállatállományuk piacának megteremtése és biztosítása érdekében. Sertés-tenyésztők Országos Egyesülete a héten arról értesítette az Erdélyi Gazdasági Egyletet (Koloszvár, Attila u. 10.) hogy miután az erdélyi gazdaközönség úgy a mangalica, mint husser-tés állományának vérfelújítására utján való feljavítását tűzte ki célul, felajánlja a megfelelő tenyészkanok beszerzésének segítségét, esetleg a határig díjtalanul való szállítást. Amennyiben egyes vármegyénként kellő számú jelentkező nem volna a beszerzéshez, úgy az EGE készséggel írja össze az erdélyi gazdaközönség tenyészanyag szükségletét és szívesen ajánlja fel segítségét az állatoknak a határon való átvételéhez, illetve rendeltetési helyükre való szállításához.

Ingyenes méhészeti tanfolyam. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület a méhészeti szakismeretek fejlesztése céljából 1933. évben is rendez május hó folyamán méhészeti tanfolyamot, a méhészet iránt érdeklődők részére. A tanfolyamon férfiak és nők, fiúk és leányok egyaránt résztvehetnek. Jelentkezéseket elfogad az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatala, Kolozsvár, Attila u. 10. A tanfolyam hallgatói jelentkezéskor 100 lei beiratási díjat fizetnek, egyébként a tanfolyam ingyenes.

A török iparfejlesztési törvény eddigi eredményei. Istambulból jelentik: Az iparfejlesztési törvény másfél éves fennállása óta az istambuli iparkamara területén az iparvállalatok száma 370-ről 2200-ra emelkedett. A kamara jelenleg a konzerv-, illatszert-, csokoládé-, bőr-, cement-, bufor-, selyem és a kötött-szövött iparok támogatását javasolja, mint amely iparágak számára a szükséges nyersanyagok a belföldön rendelkezésre állnak és jó elhelyezési lehetőségük biztosítható.

NAGYVÁSÁROK. A tavaszi nagyvásárok az idén Pankótán (Arad m.) április 29—30-án, Belényesen május 4-én, Orsován május 2., 3., 4-én, Simándon május 6—7-én lesznek.

Mannheimban fűrészporból kivont cukrot készítenek. Berlinből jelentik: A németországi Mannheimban nagyszabású új gyár vállalat létesült, amely fűrészporból kivont cukrot készít. A gyár termékei: élelmezésre szánt cukor, szirup, ecetsav, alkohol, brikett, cukrozott állati takarmányműek, iparvegyeseti áruk — valamennyien fából, farönkökből és fűrészporból kivonva. Ezeknek az anyagoknak a cukortartalma három százalékkal meghaladja a repát és cukornádét. A facukor fogyasztása főleg gyomorbetegeknek ajánlatos. Az új eljárás feltalálója dr. Bergins, a világhírű vegyész-mérnök, a Nobel-díj nyertese. A gyár vállalat neve: „Bergins-féle Fahydrálizáló Társaság”.

PIACI ÁRAK SZATMÁRON. Szatmár. Saját tud. A tegnapi hetipiacra terményből kevés volt a felhozatal. A búza árában jelentéktelen emelkedés mutatkozott, viszont a tengeri, annak ellenére, hogy a Bánságban és Beszarábiában emelkedő tendenciát mutat, változatlan maradt. Terményárak a következőképpen alakultak: búza 640—650 lei, rozs 410—420 lei, zab 180—185 lei, tengeri 180—185 lei métermázsánként. Az állatvásáron szokatlan gyenge volt a felhajtás. A szarvasmarha ára 6—8 lei között változott kilogrammonként élő súlyban. A szopós borjú 500—500 leijig kelt el darabonként. Elsőrendű sertést nem hajtottak fel, a másodikrendű 16—18 leiert ment el kilogrammonként élő súlyban.

Vidéki főmegbízottaink: Arad: Brunner Lajos, Str. Bucur (Eötvös) 7. Brassó: Paulusz Ferenc Közép-utca 59. — Bukarest: Jávör Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csíkszereda: Albert István. — Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád. — Kézdivásárhely: Földi István, Piata Reg Maria 24. — Kolozsvár: Dr. Sulyok István, Fötér 13. emelet. — Marosvásárhely: Elekes Pálné, Fötér 60. szám. — Nagyvárad: Sultész József, Str. Gen. Mosoiu 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitászkönyvkereskedés. — Temesvár: Missió kegytárgyüzlet, Püspöki palota, Str. Lovovics 1. — Zsitvolyai képviselő: Molnár Sándor, Petroseni. — Magyarországi képviselet: Dr. Léber János, Budapest, I. Fehérvári-út 78. Telefon aut. 58-8 55. — Minden lapunkkal kapcsolatos ügyben tessék nevezettekhez, vagy a többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László-nvonda Rt. környezetében Oradea (Nagyvárad) Str. Carol II. No. 5

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseik díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Alláskeresőknek 33 százalék kedvezmény.

Különléte.

Lapossy zongora és zeneelméleti tanszakkal. Bethlen-u. 20.

Alkalmazás

Főznitűd mindenest bosszu bizonyítvánnyal teljeszek. Ritoók-u. 16. sz.

Mindenhez értő komoly asszony hegyben, vidéken házvezetőnek menne. Cim a kiadóban.

Adás-vétel

Veszek

megbízom részére készpénzért betétkönyveket és lejárt piculást. (Nagyvárad) Tkp. és Marmarosch bankkönyveket is.

Eladó

sürgősen nagy engedménnyel. Industria-bank. Bihar megyei Tkp. Polgári Tkp. Takarékpénztár és Lezártbank betétkönyvek.

Jelenkezések mindennap csakis délután 3 óráig Faragónát, Cuza Voda 45.

Két használt, de jókarban levő szobaajtó eladó, Bölcsöde u. 2.

Eladó egy nagy fehér garderober-szekrény, Pável-utca 17.

Megvételre keresem Verue: Sándor Matyas, Győzdelmes Robur, Orionokon keresztül c. könyvét. Cim a kiadóban.

Lakás

Kiadó két bethelyiség a Piaja Unrein (volt Szt László-téren), a Nagyvárad Takarékpénztár épületében üzet vagy iroda céljaira. Értekezni lehet a Takarékpénztárban, Str. Alexandri (volt Teleki-u.) 2. szám.

Modern kétszobás és háromszobás lakás májusra kiadó. Strada Mihail Sorbul (Széles-u.) 11. sz.

Telek eladó! Ugyanott külön épületben 1 szoba, konyha, kiadó. Petru Rares 12. (Péter-u.)

Kiadó elegánsan butorozott külön bejáratos szoba, Szaniszló u. (Bratianu) 21.

Kiadó szép szoba, konyha, speiz, mosókonyhával május 1-re. Böhly Ö. u. 39.

Egy szoba, fürdőszoba, konyha, esekamara és mellékhelyiségekkel álló lakás május 1-től kiadó Cim: Váradi Zs. u. 17.

Kétszobás lakás és egy butorozott különbejáratos szoba május 1-re kiadó, Körös utca 23.

„Erdélyi Lapok” könyvei :

CSÜROS E.: Csillagszállás — — — 60 lei
WALTER: Napsugarak. I.—II.—III. rész — — — 170 lei
EYMARD—SCHEFFLER: Szentáldozás—Életforrás. — — — 80 lei
EYMARD—SCHEFFLER: Az isteni nagy szentség — — — 80 lei

ERDÉLYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.

Keresztény műveltség könyvtára :

BANGHA: A jezsuita rend és elleneségei. Füzve 70, kötve — — — 120 lei
MÜLLER: A római index. Füzve 60, kötve — — — 95 lei
P. OLASZ S. J.: Világproblémák. Füzve 45, kötve — — — 70 lei
VÉCSEY: A legújabb kor egyháztörténete. Füzve 90, kötve — — — 150 lei
BANGHA: Jellemrajzok a kath. egyház életéből. Füzve 90, kötve 150 lei

„Erdélyi Lapok” könyvostályá.